

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzetta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.000
Letna naročnina L 2.000
Letna inozemstvo L 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 42 (815)

Gorica - četrtek 15. oktobra 1964 - Trst

Posamezna številka L 40

Naša velika dolžnost PO KONFERENCI NEVEZANIH V KAIRU

Kristus se je učlovečil, je trpel in umrl za vse človeštvo in za vsakega posameznika; po njem je prišla vsa milost.

Pred Kristusovim prihodom je judovski narod Boga spoznal zlasti po posredovanju postave, pogani pa po posredovanju vesti in zdravega umovanja. Po Kristusovem prihodu je Cerkev odprta vsem, vendar večini človeštva pripadnost Cerkev ni bila formalno, izrecno in sorazmerno ponudena. Zato so nekristjani na videz v istem položaju kot so bili pogani stare dobe.

Vendar globlji pogled pokaže, da jih po Kristusovem prihodu veže z njim troje vezi: učlovečenje, ki je ustvarilo sorodstvo po mesu med človeštvom in božjim Sinom; odrešenje, ki je vse človeštvo po Kristusovi daritvi spravilo z nebeskim Očetom, in moč odrešeniške smrti, ki deluje na človeštvo in posameznike ter jih usmerja k pravi veri.

Prav zato hoče Bog zveličanje vseh ljudi; hoče pa tudi, da vsi ljudje sodelujejo osebno in medsebojno pri tem delu za zveličanje — po svojih zmognostih in možnostih. Lahko je potem umeti, da hoče to božja volja predvsem in na prav poseben način od kristjanov, saj so kristjani zaradi včlanjenja po krstu postali udje Kristusovega skrivnostnega Telesa, ki je Cerkev.

»Zaradi tega,« pravi okrožnica „Fidel donum“, »ni in niti ne more biti tuje kristjanu nič, kar se kakor koli tiče Kristusa. Veselje in skrb Cerkev morajo biti njegove skrbi in veselje. Zato morajo pri rasti Cerkev sodelovati vsi udje, ki ji že pripadajo.«

Pij XII. je to razložil v okrožnici »My-stici Corporis«: »Odrešenik hoče, da udje njegovega skrivnostnega Telesa pomagajo, da se dopolni njegovo odrešilno delo. Temu ni vzrok njegova potreba ali slabost, marveč je tako odredil v večjo rast svoje brezmadežne neveste — Cerkev. Je resnično strašna ta skrivnost in nikoli ni zadosti o njej razmišljati: da je namreč zveličanje mnogih odvisno od molitev Cerkev in od prostovoljnega mrtvičenja, ki si ga nalaga v ta namen ter od dejavnega sodelovanja duhovnikov in vernikov.«

RAZLOGI ZA MISIJONSKO SODELOVANJE

Svet ne bo mogel nikdar dospeti do Kristusa, dokler vsa Cerkev ne bo postala resnično misijonska. V vseh nas, duhovnikov in laikih, mora vedno bolj goriti želja po učinkovitem sodelovanju pri evangeliziranju sveta.

Sedanji položaj Cerkev v svetu, posebej pa še v misijonskih deželah, upravičuje to željo. Po dva tisoč letih krščanstva šteje Azija, v kateri živi nad polovica človeštva, komaj 2% katoličanov, Afrika pa 9%. To razmerje se bo zaradi nagle rasti prebivalstva v prihodnjih desetletjih še poslabšalo. Prerod nekaterih nekrščanskih verstev, protikrščanska napačnost materialističnih ideologij, zlasti marksizma; silna napetost med rasami, narodnostmi in družbenimi plastmi — vse to in še mnogi drugi pojavi opominjajo kristjane, naj poglobijo izpolniti svojo misijonsko dolžnost.

Misijonska dolžnost pa sloni slej ko prej na vedno veljavnih razlogih, ki so: božja slava, zveličanje in posvečenje vseh ljudi ter vsaditev vidne Cerkev, kar je normalno sredstvo za zveličanje vseh ljudi.

Misijonsko delo je torej zasnovano na ljubezni do Boga in njegove slave. Prav tako pa raste iz ljubezni do njegovega Sina Jezusa Kristusa. Ta Sin je bil Očev misijonar med ljudmi. Rodil se je, živel, učil, trpel, preli kri in dal življenje, da jih odreši, da bi imeli življenje, življenje v izobilju.

Kristus, učlovečeni božji Sin, biva v slavo božjo in za zveličanje ljudi. Vse njegove misli, besede, dejanja, skrbi in tesnobe, trpljenje, smrt in boj, smrt — vse je usmerjeno v njegovo poslanstvo; zato ne more nihče Kristusa ljubiti in

biti združen z njim, ne da bi — na raznolike, a dejanske načine — sodeloval pri tem poslanstvu.

Misijonsko delo zato ni dano na izbiro, ni samo kot dodatek k dolžnostim, ni samo nasvet popolnosti, marveč je dejavnost, ki spada v bistvo krščanstva.

Misijonsko delo je po izrazu Pija XII. »čisto določena obveznost«; je »prav izpolnjevanje krščanskega življenja«; je posledica krsta, zakaj krst nas napravi za člane Cerkev, ki je vesoljna po svoji naravi, dejansko pa je njena vesoljnost zaupana našim naporom; je nasledek birme, po kateri postanemo Kristusovi pričevalci v svetu; je tudi posledica uradnega pooblastila organizirani Katoliški akciji. Zato tisti, ki je do misijonstva brezbrizen ali odkloni sodelovanje pri njem, napravi nekaj, kar ni združljivo z milostjo v duši. Postava skrivnostnega Telesa je postava ljubezni, ki se iz čiste velikodušnosti in po svojem bistvu daje. Kdor se izmakne temu toku nasproti bližnjemu in še posebej nasproti onim, ki so zunaj Cerkev, ta dela škodo skrivnostnemu Telesu in krati najvišje dobro tistim, ki se v to Telo še niso mogli vključiti.

— ej

De Gaulle v Latinski Ameriki

Francoski predsednik De Gaulle zaključuje svoje 32.000 km dolgo potovanje po deželah Latinske (Južne) Amerike. Z obiskom v Argentini je opravil dobro polovico poti. Obiskal je že Venecuelo, Kolumbijo, Ekvador, Peru, Bolivijo, Čile, Argentino, Paragvaj in Urugvaj. Zadnja njegova postaja je Brazilija.

Politični opazovalci že delajo bilanco te izredno dolge turnee, katere se je lotil francoski predsednik kljub svojim letom. Vsi priznavajo, da je De Gaulle dobro prestal preizkušnjo, zlasti kar se tiče klimatskih razmer. Pa tudi drugače se je znašel, pa čeprav je v marsikateri deželi moral slišati marsikaj, česar si verjetno ni pričakoval. Drugače pa so vsi

Obletnica strahotne nesreče na področju Vaionta

Dne 9. oktobra je bila prva obletnica nepopisne nesreče, ki je zadela mirne vasi ob vzhodni Vaionta. Predstavniki vojaških, civilnih in verskih oblasti so se skupaj s preživeli člani nesrečnih družin zbrali v Longaronu, kjer je imel najprej govor župan iz Longarona Terezio Arduino. Zahvalil se je za velikodušno pomoč italijanskega naroda in vseh sveta v tej strašni nesreči ter vsem, zlasti še pripadnikom vojske, ki so sodelovali pri reševanju žrtev. Omenil je, kaj je bilo doslej storjenega za obnovo in tudi za ugotovitev krivde v tej strahotni nesreči. Zaključil je svoj govor z besedami, da naj si človek nikdar ne upa izsiljevati naravo preko meja in naj se v prihodnosti prihrani človeštvu podobne katastrofe.

Za njim je spregovoril podtajnik za industrijo Oliva, ki je dejal, da so se dela za obnovo začela v nesrečnem trenutku za italijanskega gospodarstva, a da je kljub temu država odločena sprejeti nase celotno breme obnove porušene vasi. »Prebivalstvo Longarona,« je dejal »terja pravico in ne maščevanje.«

V novi cerkvi v Longaronu je bila nato žalna svečanost. Podobne svečanosti so se vršile tudi v cerkvi v Fortogni, Cimolaisu in Ertu ter na pokopališču v Fortogni, kjer je pokopanih nad tisoč žrtev te strašne nesreče. Na tlak porušene cerkve v Longaronu so preživeli prebivalci Longarona položili venec.

Žrtev Vaionta so se spomnili tudi v senatu in v poslanski zbornici.

V soboto se je v Kairu zaključila druga konferenca nevezanih držav. Udeležilo se je 56 držav, od katerih deset le kot opazovavk. Najbolj številno je bila zastopana Afrika in sicer z 28 državami, sledile so arabske in azijske dežele. Izmed evropskih je bila prisotna le Jugoslavija, medtem ko je Finska sodelovala le kot opazovavka.

Že iz tega pregleda je razvidno, da države, ki so se zbrale v Kairu in ki se same nazivajo nevezane, so povečini nove in zatorej gospodarsko nerazvite. Svojo nevezanost ne pojmujejo v tradicionalnem smislu nevtralnosti, temveč le kot nevezanost od politično-vojaških blokov Vzhoda in Zahoda. Na vseh ostalih področjih si pridružujejo proste roke, zlasti pri sprejemanju gospodarske pomoči ter pri poseganju v mednarodne probleme. In v zadnjem času je pri njih značilno ravno to, da hočejo vedno bolj aktivno posegati v mednarodno politično dogajanje. Pri tem jih opogumlja dej-

stvo, da predstavljajo skoro polovico članic Organizacije združenih narodov (OZN).

Na konferenci v Kairu so se v petih dneh vrstili na govorniškem odru predstavniki vseh prisotnih držav od maršala Tita, predsednika Nasserja ter indijskega premiera Sastrija pa do Makariosa in kuvajtskega princa Abdalaha el Salema el Sabahe. Vsi so poudarjali načelo miroljubne koeksistence kot sredstvo za reševanje vseh mednarodnih sporov, ter boj proti umirajočemu kolonializmu in imperializmu. Toda iz razprav, ki so se razvile v ožjih krogih, se je pokazalo, da pomen in vlogo iznešenih načel vsak po svoje pojmuje. Tako si na primer težko predstavljamo, kako so mogle arabske države kar čez noč pozabiti na »sveto vojno« proti Izraelu. Nekateri pa, kot indonezijski predsednik Sukarno, so na prvo mesto postavili boj proti kolonializmu in šele potem miroljubno koeksistenco. To je Sukarno verjetno storil pod vplivom Pekinga.

Spričo tega je povsem razumljivo, da je jugoslovanski predsednik Tito govorec o razorožitvi in miroljubni koeksistenci, napadel Kitajce. Indijski predsednik Šastri je pa dal predlog, prepričati pekinške voditelje, da bi se ne lotili atomskih poskusov. Na žalost ni uspel s to pobudo. To zaradi tega, ker so morali na ljubo kompromisu ugoditi željam nekaterih držav, ki so pod vplivom Pekinga. Nobenih skrivnosti ni, da te države so: Indonezija, Gana in Gvineja.

Zadržanje Indonezije je posebno kritiziral jugoslovanski tisk, kateri ni mogel Sukarnu odpustiti, da je tako omalovaževalno govoril o razorožitvi in miroljubni koeksistenci. — Iz vsega povedanega je razvidno, da predstavljajo države, ki so se zbrale v Kairu zelo pisano družbo in da se kljub

svečanim izjavam o nevezanosti v mednarodnem vrtincu ne morejo povsem izogniti zunanjim vplivom. Tudi nevezanost ima torej svoje meje.

ZADEVA S COMBEJEM

Na kairsko konferenco nevezanih držav je bil povabljen tudi bivši belgijski Kongo. Predsednik kongoške vlade Combe je sklenil, da bo osebno vodil kongoško delegacijo. Ko je njegovo letalo že krožilo nad kairskim letališčem, so pod neko tehnično pretezo preprečili, da bi letalo prestalo. Premeteni predsednik Combe je brž zavohal, kakšen veter piha. Odpeljal se je v Atene. Sklenil je, da na vsak način pride v Kairo. Vkrcal se je na neko redno potniško letalo ter na veliko presenečenje egiptovskih oblasti srečno pristal v Kairu. Njemu in nekaterim njegovim najožjim sodelavcem so dovolili zapustiti letališče, medtem ko so ostale člane spremstva zadržali pod pretezo, da niso pravilno cepljeni proti črnim kozam.

Combe se je nastanil v neki zelo luksuzni vili, katero so takoj obkolili oboroženi policaji. Prepričali so mu vsako zvezo z zunanjim svetom. Medtem se je 28 afriških držav izrazilo proti njegovi prisotnosti na konferenci, češ da je povezan s kolonialisti. Tako je nekaj dni bil ujetnik egiptovskih oblasti. Izpustili so ga šele, ko so kongoške oblasti v Leopoldvillu prekinile blokado okrog veleposlanstva Egipta in Alžirije. Toda na konferenco ga niso pustili.

Ves potrt je zapustil Kairo. Ob prihodu v Pariz, kjer se trenutno še mudi, je obtožil Nasserja, da je izzval diplomatski incident, ki nima primera v zgodovini. To z namenom, da bi izsilil pretrganje diplomatskih odnosov. Naznanil je tudi, da bo svoj primer predložil Organizaciji afriške enotnosti.

Ponoven uspeh ruskih znanstvenikov

Za zadnjim uspehom ameriških znanstvenikov, katerim se je posrečilo, da so dosegli lunino površino, so zdaj znova na vrsti ruski.

V ponedeljek 12. oktobra so Rusi zabeležili sijajen uspeh in začeli novo razdobje medplanetarnih poletov. Amerikanci bi podoban uspeh dosegli šele čez dve leti.

Moskovski radio je v ponedeljek ob 11.45 oddal vest, da so zjutraj ob 8.30 po srednjeevropskem času izstrelili novo vesoljsko ladjo »Voshod« s tremi sovjetskimi astronauti na krovu. Bolje povedano: niso vsi astronauti, kajti eden sam je pilot, polkownik Vladimir Komarov, medtem ko sta ostala dva člana posadke znanstvenik Konstantin Feoktistov in zdravnik Boris Jegorov. Najmlajši je zdravnik, ki mu je komaj 22 let. Ostala dva pa imata 37 in 38 let.

Vesoljska ladja je obletela zemljo v 90.1 minuti; njen perigej znaša 178 km, apogej pa 409 km, nagnjenost 70 stopinj.

Namen tega najnovejšega poleta je bil predvsem preizkušnja nove vesoljske ladje za več oseb, proučitev zdravstvenih razmer vesoljskih potnikov ter znanstvena in tehnična raziskovanja med poletom.

Po zadnjih poročilih je vesoljska ladja »Voshod« pristala na zemlji že v torek 13. t.m. ob 8.47 (ob 10.47 po moskovskem času). Vsi trije kozmonavti so pri dobrem zdravju.

»Voshod« je na svojem poletu, ki je trajal 24 ur in 17 minut, 16-krat obkrožil zemljo.

Rusko ljudstvo je sprejelo vest o novem uspelem poletu v vesolje z velikiškim navdušenjem. Navdušenje za ta edinstveni polet pa je enako veliko po vsem svetu.

Tekma človeške solidarnosti

Milanska farmacevtska tvrdka »Lepetit« je v soboto pozno ponoči dobila prošnjo iz Beograda za nujno pošiljko zdravila »Rifocin«, ki naj bi rešilo življenje težko bolni ženi, 32 letni Emiliji Stupar iz Mostarja. Gospa Emilija že tri mesece niha med življenjem in smrtjo z visoko vročino zaradi težkega notranjega vnetja. Nujno potrebuje stalno uporabo »Rifocilina«, ki pa ga po vsej Jugoslaviji v soboto ni bilo mogoče več najti. Na nujen poziv primarija beograjske bolnice je milanska tvrdka »Lepetit« takoj odgovorila in ravnatelj dr. Palmieri je ponoči sam dvignil precejšnjo količino dragocenega zdravila in ga oddal oddelku letede čestne policije. V rekordnem času so policijski organi to zdravilo prenesli do obmejnega bloka pri Fernetičih in ga tam oddali jugoslovanski čestni policiji, ki je zdravilo prepeljala najprej do Ljubljane. Tu so uporabili posebno letalo, da je zdravilo preneslo v Beograd. Na beograjskem letališču pa je že čakal primarij ginekološkega oddelka dr. Nikola Mirjanič, ki je hvaležno sprejel dragoceno zdravilo, ki je napravilo nad tisoč km dolgo pot v izrednem času. To je res plemenita tekma solidarnosti za rešitev mladega življenja.

SLOVESNA OTVORITEV OLIMPIJSKIH IGER

Japonska, čudovita dežela tisočletne kulture, ki je mogočnejša vstala iz pepela zadnje vojne, je postala v teh dneh središče pozornosti vsega sveta. V njeni prestolnici, v Tokiu, so se v soboto, dne 10. oktobra začele XVIII. olimpijske igre. Topovski strelci in na tisoče golobov, ki so jih spustili s stadiona, vojaška letala in godba, so naznanili svetu slovesni trenutek pričetka olimpijskih iger. Otvoritev je naznanil sam japonski cesar Hirohito, ki je s tresočim se glasom naznanil: »Poždravljam XVIII. moderno olimpijado in s tem otvarjam tokijske olimpijske igre.« Nadvse slovesen je bil trenutek, ko je vsa ogromna množica z dolgotrajnim ploskanjem pozdravila 19-letnega Jošiorija Sakaija, ki je roditelj dne 6. avgusta 1945, ko je atomska bomba uničila njegovo rojstno mesto Hirošimo. Njemu je pripadla čast, da je v teku ponesel po 167 stopnicah olimpijski ogenj do velike žare na vrhu. Z dvignjeno plamenico je pozdravil občinstvo in nato prižgal ogenj, ki bo gorel do konca iger.

Sredi zastav 94 sodelujočih držav je nato Takashi Onu, ki si je na rimski olimpijadi pridobil zlato medaljo, izrekel olimpijsko prisego: »V imenu vseh tekmovalcev prisegam, da se bomo kot lojalni tekmeči udeležili olimpijskih iger, da bomo spoštovali pravila z željo nastopati v viteškem duhu za slavo športa in čast naših ekip.«

Neizmerno navdušenje stotisočglave množice je nato pozdravilo slovesni mimohod sedem tisoč atletov, najboljših in najidealnejših športnikov iz 94 držav. Jugoslovanski zastavonoša je bil evropski prvak v telovadbi Miro Cerar iz Ljubljane. Dolgi mimohod je zaključila japonska reprezentanca. Sledili so kratki govori raznih vodilnih osebnosti. Tudi so na dan otvoritve odkrili na olimpijskem trgu v Tokiu spomenik Pierru de Coubertinu, očetu modernih olimpijskih iger. Posnetek tega spomenika so darovali tokijskemu olimpijskemu odboru za 70-letnico ustanovitve olimpijskega združenja.

Naj omenimo, da bo na olimpijadi nastopil kot reprezentant Italije tudi gorški Slovenec Jurij Uršič. Tekmoval bo v zasledovalni vožnji na dirkališču.

Ze v soboto zvečer smo lahko opazovali televizijsko oddajo slovesne otvoritve olimpijskih iger v Tokiu, katere je brezhibno posredoval mogočni telestar, ki so ga Amerikanci spustili v vesolje in neprestano kroži v smeri Japonske.

POSANICA SV. OCETA

Tudi sv. oče je postal tokijskemu nadškofu kardinalu Petru Tatsuoju sledečo spomenico: »Z ljubeznijo in občudovanjem se naša misel obrača na velikodušno množico atletov vsega sveta in na plemeniti japonski narod, ki jih je sprejel in jim v teh dneh nudi v veličastnem uresničenju najmodernejše tehnike svojo iskreno gostoljubnost in pridobitve tisočletne kulture. Olimpijske igre, ki se vršijo v bratskem razumevanju in mladostnem navdušenju vseh narodov, so pritegnile nase pogled vsega sveta. Zato je tudi za nas velika tolažba, da lahko iskreno in očetovsko pozdravimo vse državne oblasti, voditelje in atlete, ki se bodo izkazali v bodočih tekmah. Cerkev je vedno zrla z veseljem upanjem na olimpijske igre, gledajoč v njih globok in pomemben dokaz vrednotenja človeške zmogljivosti.«

Od sv. Pija X., ki je leta 1910 sprejel barona Pierra de Coubertina, ustanovitelja modernih olimpijskih iger, pa do Pija XII., ki je vedno kazal globoko razumevanje za šport in videl uresničenje olimpijskega stadiona ob zadnji olimpiadi v Rimu, in do Janeza XXIII., ki je v avgustu leta 1960 sprejel atlete 17. olimpijskih iger, je sv. Cerkev vedno z odobravanjem in ponosom gledala na športne tekme in njihove pobudnike. Sv. Cerkev, naslednica Kristusovega življenja na svetu, ima namreč, da ohranja in potrjuje vse, kar je v človeku lepega, kar ga dviga in plemeniti, kar dokazuje njegovo moč in sposobnost; kajti vse to se lahko spreminja v radostno gotovost odrešenja.

Narodna župnija za Italijane v Nemčiji

Okrog 20.000 italijanskih delavcev, ki so se izselili v München na Bavarskem in v njega bližino, bo imelo kmalu svojo lastno katoliško župnijo. Graditi jo bodo pričeli prihodnjo pomlad na pobudo monaške nadškofije ob sodelovanju z mednarodno Karitas in z italijansko katoliško misijo. Skupek poslopaj se bo imenoval Italijansko središče sv. Karla Boromejskega. Razen cerkve bo obsegal dvorano za prireditve, za konference, otroški vrtec in knjižnico.

Iz življenja Cerkve

Papež Pavel VI. piše nadškofu v Saigonu

V prestolnici Južnega Vietnama Saigonu so objavili pismo, ki ga je sveti oče Pavel VI. poslal saigonskemu nadškofu msgr. Van Binhu. »Tesno smo povezani v mislih in molitvi,« tako pravi papež v svojem pismu, »z episkopatom, duhovščino in vietnamskim ljudstvom. Sledili smo hudim vestem o dogodkih, ki so motili vašo deželo in ki so povzročili, da je tam tekla kri in sejali bolečino med njene prebivalce. Sedaj, ko se zdi, da se je v deželo vrnil mir, česar se tudi mi z vami veselimo, nas naše vesoljno poslanstvo ljubezni in dobrote vodi k temu, da vam izrazimo vneta voščila in nujen poziv, da bi po bratomornih nasiljih končno zmagala živa in odločna volja po slogi in miru, ki bi onemogočila nove spopade, preprečila novo bolečino in povezala prebivalstvo v eni sami težnji, znova vzpostaviti red in mir in iskati miroljuben sporazum, ki je nujno potreben za vsak napredek dežele, čeprav gre ta skozi tako hude preizkušnje.«

Cesta Janeza XXIII.

Občinski svet v Lisieuxu v Franciji je sklenil, da bo poimenoval veliko cesto, ki vodi s francoske državne ceste do bazilike sv. Terezije v Lisieuxu, po papežu Janezu XXIII.

Francoski nadškof poziva k zanimanju za misijone

Za letošnje svetovno misijonsko nedeljo je nadškof iz Aix-a en Provence in predsednik škofovskega odbora za inozemske misijone msgr. De Provencher izdal poziv na vse francoske katoličane. Poslanstvo evangelizacije sveta, tako piše nadškof, ki je bilo od Kristusa zaupano Cerkvi, je daleč od tega, da bi bilo končano. Vsak kristjan ima dolžnost, da se zanima za misijonske probleme Cerkve in da iskreno odgovori na njen poziv s tem, da sodeluje zlasti s papeškimi misijonskimi ustanovami, ki so privilegirana sredstva njene apostolske akcije. Nadškof zaključuje svojo poslanico z željo, naj bi bil misijonski dan priložnost za molitev in žrtve tako posameznikov kot celih družin.

Ugandski mučenci na potu do svetniške gloriole

Vsa Srednja in Vzhodna Afrika, zlasti pa Uganda, se pripravljajo na kanonizacijo blaženih mučencev, ki so zgoreli živi zaradi vere na griču Namugongo leta 1586. V preteklem mesecu je obiskalo ta ugandski sveti grič nad 10.000 Afričanov, da so počastili te mlade mučence, ki jim bodo vzor, kako je treba izpričati svojo vero v Kristusa v vsaki okoliščini.

Medtem so ustanovili mednarodno organizacijo, v kateri so vsi glavni afriški škofje in prelati s kardinalom Rugambwa na čelu, ki ima namen širiti čiščenje blaženih mučencev iz Ugande, zbirati fondne za graditev cerkva v njihovo čast in tako pripraviti katoličane na prvo kanonizacijo Afričanov v moderni dobi, do katere bo po vsej verjetnosti prišlo še letošnje jesen.

Poškropijene s krvjo mučencev so korenine Cerkve v Ugandi rasle v globino in postale izredno močne. V tej deželi je danes nad dva milijona 145 tisoč katoličanov, to je tretjina vsega prebivalstva. Razdeljeni so v eno nadškofijo in sedem škofij. Katehumenov imajo 122.500. Samo v zadnjih dveh letih so krstili nad 300.000 oseb, med njimi 105.000 odraslih.

Nadškof Kiwanuka, katerega je posvetil v škofa leta 1939 pokojni Pij XII. v baziliki sv. Petra, je prvi škof te nove afriške cerkve. V Ugandi deluje 700 duhovnikov, od teh 220 Afrikanecv, katerim pomaga 4500 laičnih katehistov. V bogoslovjih imajo okrog 200 kandidatov, ki se pripravljajo na duhovniški poklic. Misijonarjem in krajevnim duhovnikom pomaga tudi 23 ženskih kongregacij, ki imajo tisoč domaćih in 300 tujih redovnic.

Plošča v spomin papeža Pija XII.

Nedavno so v stolnici v Essenu v Nemčiji odkrili spominsko ploščo v počastitev spomina pokojnega papeža Pija XII. Pod podoba in podpisom Pija XII., ki sta vklesana v marmor, so navedene besede: »Ustanovitelju škofije Essen, prijatelju nemškega naroda in zagovorniku pravičnosti in mira.« Pobudo, ki želi biti izraz hvalečnosti in istočasno opozorilo živeti in delovati na pošten način, je izvedla skupina katoliških inženirjev, ki so hoteli odgovoriti na obrekovanja velikega papeža, katere vsebuje drama Vikar. Odkritju spominske plošče so prisostvovala številne osebnosti cerkvenega in javnega življenja,

med njimi apostolski nuncij v Nemčiji msgr. Bafilie in minister za kulturne zadeve te dežele dr. Mikat. Uradni govor je imel profesor za cerkveno zgodovino na bonnski univerzi msgr. Jedin.

Sestanek francoskih škofov v Rimu

Francoski škofje so se sestali na gregorijanski univerzi v Rimu na prvi sestanek plenarne skupščine francoskega episkopata. Sestanka so se udeležili poleg drugih kardinal Felin, Liénart, Richard in LeFebvre. Na njem so obravnavali sestavo odloka o liturgiji in organizacijo tajništva francoskega episkopata. — Predvideni sta še dve seji francoskih škofov, in sicer ena v oktobru in druga v novembru.

Poljski kardinal brani svobodno poučevanje verouka

Kardinal Višinski je v pastirskem pismu, ki so ga prebrali v vseh cerkvah varšavske nadškofije, obsodil omejitve, ki jih je odredila civilna oblast za pouk verouka na Poljskem. V svoji poslanici, ki jo je podpisal pred svojim odhodom v Rim, poljski primas odločno protestira proti oviranju, ki jih oblast stavlja svobodnemu poučevanju verouka v deželi. Kardinal obtožuje civilne oblasti, da z različnimi sredstvi prisilijo duhovnike, da klonijo pred zakonom ministrstva za javno vzgojo, ki je bil odobren leta 1961 in ki se tiče obveznosti, da morajo veroučitelji predložiti poročila o svoji delavnosti. Potem ko omenja besede pokojnega papeža Janeza XXIII. o dostojanstvu in svobodi človeške osebe, kardinal v svojem pismu izjavlja, da akcija civilnih oblasti pobja čut pravičnosti in samo človekovo svobodo. Ta akcija, tako zaključuje kardinal, nas spominja na bridke izkušnje nedavne preteklosti. Prisiljeni smo, da se branimo.

Smrtna nesreča madžarskega jezuita

V Innsbrucku so pokopali vodjo madžarske sekcije v vatikanskem radiu patra Szabo. Truplo redovnika, ki so ga pogrešali od 17. avgusta, so našli v nedeljo 27. septembra trije nemški turisti ob vzhodu gore Haselwand, kamor je v teku izleta v tirolske Alpe padel in nato podlegel ranam. Truplo so pokopali v grobnici jezuitske družbe na pokopališču v Innsbrucku.

Škofijska televizijska postaja

Boston v Ameriki je prva škofija, ki ima lastno televizijsko postajo. Delovati bo začela v jeseni. Blagoslovil jo bo kardinal Cushing.

Marijino naročilo

Te dni je izšla nova Knjižica, ki nosi že število 43. Pomemben naslov ima: Marijino naročilo.

Za kakšno naročilo gre? Za Marijino naročilo, naj svet, če se hoče rešiti, moli sveti rožni venec. Zlasti Lurd in Fátima sta dva kraja, kjer je Marija izrecno poudarila, naj ljudje z zaupanjem gojijo to izredno uspešno molitve.

Vsa knjižica je en sam dokaz, kaj vse Bog daje ljudem po molitvi rožnega venca. Vrstijo se primeri iz vsakdanjega življenja, eden bolj nenavaden kot drugi, in vsi pričajo, da se Bog neprestano poslužuje v svoje zveličavne namene te starodavne, a vedno sodobne molitve.

Knjižico se res splača prebrati. Njena moč so vzgledi. Zato jo človek v dušku prečita. Seveda, te vzgleda je treba premisliti. Veliko nam namreč povedo. In za spraševanje vesti so nam. Tako se zdi, da smo mi Slovenci ostali precej zadaj z ozirom na ostali svet glede te molitve.

Braveca pretrse, ko zve, da je pokojni Kennedy sredi svojih opravkov vsak dan utegnil zmoliti rožni venec, da ga moli njegova žena dnevno, da so ga molili vojak na fronti in interniranci po koncentracijskih taboriščih. Pa še toliko tisoč in sto tisoč drugih. Okrog 16 milijonov družin moli dnevno rožni venec — koliko je med njimi slovenskih?

Vsekakor je ta knjižica res dar z neba. Spisal jo je v poljudnem in razgibanem jeziku salezijanec dr. Janez Jenko. Prav za mesec rožnega venca smo jo dobili. Nabavimo si jo, preberimo jo in dajmo jo brati tudi drugim! Le, če bomo po tej knjižici rožni venec vzljubili in mu ostali zvesti, je knjižica dosegla svoj namen. In je tako prav, da ga doseže. Naše zveličanje v veliki meri zavisi od te Marijine molitve. Ne preslišimo zato Marijinega naročila!

— jk.

Četrty teden koncilskih del

Lahko rečemo, da je bil četrty teden koncilskih del, od 5. do 9. oktobra, zelo razgiban in da so koncilski očetje skušali dati razpravljanju čim bolj nagel ritem.

Razpravljaljo se je o treh osnutkih: o ekumenizmu, o razodetju in o laičnem apostolatu.

Prvi osnutek, o ekumenizmu, je bil izglasovan v vseh treh poglavjih z veliko večino. Koncil je priporočil, naj bi se kristjani aktivno udeleževali ekumenskega gibanja. V ta namen naj se izogibajo besed, sodb in ravnanj, ki bi žatilo ločene brate; strokovnjaki naj se medsebojno seznanijo o naukih različnih krščanskih skupnosti; katoličani naj pomagajo do zedinjenja s tem, da bodo pokorni svojim pastirjem, polni ljubezni in spoštovanja da verske in liturgične dediščine ločenih bratov ter da bodo iskreno živeli po naukih svoje vere. Skupna udeležba pri verskih obredih različnih skupnosti pa ni primerna, ker lahko zapelje v napačno presojo katoliškega gledišča glede cerkvene edinosti.

Drugi osnutek, o božjem razodetju, je bil na splošno pozitivno sprejet. Osnutek se je izognil še nerešenim problemom, kar je prav, da teologi ne bodo ovirani v nadaljnjem razpravljanju in reševanju zamotanih vprašanj. Vsi koncilski očetje so bili mnenja, da je treba dati v bodoče sv. pismu večji poudarek pri verski vzgoji katoličanov. Potreben bi bil mednarodni katoliški urad za širjenje sv. pisma.

Tretji osnutek o laičnem apostolatu pa je zadel pri koncilskih očetih na splošen odpor. Skoro vsi govorniki so bili mnenja, da ga je treba v celoti predelati, ker premalo upošteva svobodo in pobudo laikov pri apostolski delavnosti Cerkve. O-

snutku manjka teološka utemeljitev laičnega apostolata. Vse preveč je poudarjena avtoriteta hierarhije nad laiki, premalo pa dejstvo, da so laiki resnični sodelavci in ne samo pomočniki duhovščine.

Veliko pozornost je v koncilskih krogih, pa tudi zunaj koncila vzbudila spomenica, ki jo je podpisalo enajst vodilnih kardinalov (med njimi moderatorja Suenens in Döpfner ter Frings) in ki so jo nato izročili papežu. V spomenici podpisniki izražajo svojo zaskrbljenost, da nekateri krogi ne spoštujejo odločitev koncila in skušajo koncil čim prej zaključiti, ko se jasno vidi, da bo zlasti osnutek »Cerkve v modernem svetu« zahteval še četrty zasedanje.

Pomembnost

zadnjih koncilskih glasovanj

Glasovanja zadnjih dni sama opravičujejo koncil. Lahko jih smatramo kot srce II. vatikanskega koncila. Tako je izjavil škof iz Salforda v Angliji msgr. Holland v tiskovni konferenci, ki jo je imel v Rimu. Potem ko je omenil, da je bilo gledanje na primat in papeževost nezmotljivost, ki sta bili potrjeni na prvem vatikanskem koncilu, do sedaj nepopolno, je škof nadaljeval: »Na previdnost način bosta sedaj v svetu, ki je na potu zedinjenja, poudarjena enotnost papeža vesoljne Cerkve z zbornostjo episkopata. Papež bo poslej potem škofov v živem stiku z vsemi deli Cerkve. Z vidika prizadevanj po zedinjenju vseh kristjanov,« je zaključil msgr. Holland, »nam bo nauk o zbornosti škofov prinesel neslutne odmeve in pripravil do sedaj skoro nemogoča zblizanja. Tudi bo brez dvoma zrastle spoštovanje ljudstva do lastnih škofov.«

Otroški vrtec v misijonski šoli. Povsod so otroci enako srčkani in vredni, da se jim pomaga k veseli mladosti, ki ji daje Kristus - otrok še poseben čar

Komunizem in krščanstvo nespravljiva slej ko prej

Madžarsko periodično glasilo »Partelet«, kar pomeni življenje stranke, je v svoji zadnji številki obtožilo papeža Pavla VI., vatikanske reakcionarne kroge in italijansko škofovsko konferenco, da odkrito in sistematično napadajo komunistične režime. Ideološka revija madžarske komunistične stranke, ki izrecno vpleta v svoje obtožbe tudi »Osservatore Romano« in vatikansko radijsko postajo, trdi, da je smrt papeža Janeza XXIII. zaustavila učinke okrožnice Mir na zemlji, znova zbudila stara nasprotovanja med reakcionarnimi silami in naprednimi težnjami in da je nastop papeža Pavla VI. povzročil zastoj in celo prekinitev in prelom v smeri pokojnega papeža. Vsebinska članka in ostrina njegovega izražanja sta presenetila mednarodni tisk, ki je vest objavil z velikim poudarkom. Vsa obveščevalna glasila so opozorila na sovpadnost tega napada z listino, ki sta jo nedavno podpisala v Budimpešti madžarska vlada in zastopstvo Svete Stolice. Če je bila sovpadnost med obema dogodkoma namerna, najdemo lahko zadnjo razlago v zaključnih trditvah člankarja, ki pravi: Naše sodelovanje s silami katoliške Cerkve pri zasledovanju ciljev, ki podpirajo miroljubno koeksistenco in izmenjavo političnih idej, na noben način ne predstavljata ideološkega pomirjenja in sprave.

Ni odveč poudariti važnosti te odkrite izjave. Njena jasnost in vir, v katerem je bila objavljena, namreč uradno glasilo madžarske komunistične stranke, imata namen razpršiti morebitna dvoumja tako v komunističnih kot v katoliških krogih.

Tudi mi katoličani se dobro zavedamo, da omenjene trditve potrjujejo nauk papeža Pavla VI., ki je v svoji okrožnici Ecclesiam suam poudaril nespravljivost med krščanstvom in brezbožnim komunizmom, nespravljivost, ki so jo že prej večkrat poudarili vsi njegovi predniki na Petrovem prestolu, od Pija IX. do Janeza XXIII.

Ujetnike v zameno za ... maslo

V državah vzhodnega tabora, kjer bi se po obljubah komunističnih voditeljev ljudje morali kopati v izobilju, se zadnje čase dogajajo čudne stvari. Začel je Hruščev s kupovanjem ameriškega žita, kakor da bi Sovjetska zveza ne imela dovolj zemlje. Sedaj ga pridno posnema Valter Ulbricht v Vzhodni Nemčiji.

Iz novic, ki jih bonnska vlada ni zanimala, se vidi, da so med Zahodno in Vzhodno Nemčijo v teku obsežne »izmenjave«. Vzhodnonemške oblasti so izpustile na svobodo že okrog 800 političnih jetnikov iz Zahodne Nemčije. V zameno je bonnska vlada začela pošiljati v Vzhodno Nemčijo večje količine raznih živil kot maslo, sladkor in kavo. — Izmenjava ujetniki-maslo poteka v največji tajnosti. Po nekaterih virih naj bi Zvezno nemško republiko stal vsak ujetnik 40 tisoč mark (600.000 lir), ki naj bi jih plačala v živilih.

Tabor Slovenske prosvete ob otvoritvi novega „Slomškovega doma“ v Bazovici

Bazovica je preteklo nedeljo dobila novo prosvetno in kulturno žarišče »Slomškov dom«. Tu se bo zbirala mladina na prijeteljska srečanja, na prosvetnih večerih in tudi na razgovorih ob vprašanju priprave na zakon, vprašanjih vzgoje otrok in še nešteto drugega, na kar čakamo vsak dan odgovorov. Vsemu temu bo Dom služil.

Dopoldne so si ogledali novo stavbo predstavniki oblasti. Stavbenik Marij Lozej, ki je v rekordnem času štirih mesecev zgradil Dom, je izročil ključ g. župniku Živicu, ta pa jih je simbolično izročil mladini, kateri je dejansko dal zgraditi Dom. Pri tej dopoldanski slovesnosti je tržaškega nadškofa nadomestil generalni vikar msgr. Fortunato Fornasaro. Popoldne pa jo je blagoslovil namesto odsotnega nadškofa gospod prost stolnega kapitulja, msgr. Salvadori. Ob tej priliki smo slišali z veseljem zadoščenjem, da je poslal sv. oče Pavel VI. poseben blagoslov in pozdrav novemu mladinskemu domu in vsem, ki se bodo v njem zbirali. Nadškof msgr. Santin pa je poslal iz Rima posebno pismo, v katerem vzdružuje farane, naj se tudi tega sredstva poslužujejo v svojo duhovno korist. Ker nosi dom ime po prvem mariborskem škofu Slomšku, sta sedanjí mariborski škof dr. Držek in postulator za proglasenje Slomška med blažene, dr. Segula, poslala čestitke in voščila.

V nedeljo smo videli, da je Slovenska prosveta ravnila prav, ko je naslonila svoj letošnji tabor na otvoritev novega katoliškega doma v Bazovici. Saj pomeni blagoslovitev tega Doma pomladno življenjsko moč katoliškega gibanja med nami. To je velik doprinos kulturni in verski zavesti. Tudi v tem daje Bazovica vzgled moči in samozavesti drugim krajem in vpliva poguma. Bazovica kaže, kaj je mogoče z dobro voljo in nesebičnim delom napraviti.

Zaradi nestalnega vremena ni bilo mogoče imeti kulturnega programa tabora na prostem, kot so prvotno prireditelji mislili, ampak ga je bilo treba prenesti v bazovsko dvorano. Bilo pa je preveč ljudi, ki bi se bili radi udeležili kulturnega sporeda, niso mogli v dvorano in so zato obiskali samo novi Dom, se v njem ustavili ob pijači in prigrizku, nato pa odšli domov. Sodiimo, da je moralo tako oditi okoli 400 ljudi domov, ker niso dobili prostora v dvorani. Pri obeh prireditvah je bila namreč dvorana polna do zadnjega kotička.

Program sta napovedovala dva mlada Bazovca, Meri Brce in Karel Mezgec. Povezovala sta točke in predstavljala nastopajoče. V imenu Bazovice pa je pozdravil goste g. Aleksander Mužina. Potem se je pričel razvijati program.

Najprej so nastopili združeni pevski zbori. Bili so pevci iz Bazovice, Trebč, Mačkovej, s Proseka, iz Sv. Križa, Rojana, Sv. Ivana in z Opčin. Iz nekaterih krajev več, iz drugih manj. Bilo jih je blizu sto. Toda vsak teh pevcev je prinesel veselje in pesem svojega kraja in svojih ljudi. Zapeli so tri pesmi zelo ubrano in so tako v trenutku osvojili vso dvorano. Združene pev-

Ob blagoslovitvi ključev. Od leve na desno: župnik Živic, predsednik deželne skupščine, dr. Rinaldini, predstavnik občine, ing. Colautti, predsednik pokrajine, in dr. Delise

ske zbornice je vodil dr. Zorko Harej. Misel tabora je izrazil dr. Matej Poštovan, ki je najprej čestital bazovski mladini in g. župniku, ki je tako veliko misel uresničil. Nato pa je govornik naslonil naloge današnjega časa na Slomškov nauk, posebno je opozoril na to, kako nam nareča ljubiti materino besedo, svoj narod in Boga. To pa bomo izpolnili, če se bomo trdno strnili v Slovensko skupnost.

V ostalem sporedu pa je nastopila folklorna skupina Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta, ki je zaplesala v barvitih, čudovito lepih narodnih nošah štiri narodne plesce. Skupino pripravlja g. Albert Baračič. Občudovali smo njegovo spretnost, saj je v kratkem času odlično pripravil mladino, da je potegnila občinstvo za seboj.

Naslednji lep nastop je bilo petje bazovske mladine. Pod vodstvom gospe Sonje

Mahnich Sain so zapeli tri pesmi z veliko pristranostjo in toplo domačnostjo. Dramska skupina Slovenskega kulturnega kluba je zatem zaigrala preprosto igro o izgubljenem sinu. Tudi za ta nastop je bilo vložene mnogo veselja in ljubezni. Igro je pripravil Franko Zerjal.

Val veselja in navdušenja pa so prinesli koroški fantje, ki so zaigrali vrsto domačih melodij. Dvorana je naravnost vzvalovala in godce in petje z velikim aplavzom prekinjala. Odnegli so iz Bazovice priske simpatije.

Da je bil to tabor res vseh zamejskih Slovencev, so prinesli pozdrave Korošev akademik g. Erik Prunč, pozdrave z Goriske pa g. Marjan Terpin. Tako je ta prireditve ob začetku jesenskega prosvetnega življenja izredno lepo uspela in razgibala vso slovensko javnost na Tržaškem. Prirediteljem iskreno čestitamo k uspehu.

»Babilon« na šolah

V zgodbah sv. pisma je zapisano pretresljivo opozorilo proti ošabnosti. Ljudje so v svoji ošabnosti začeli zidati stolp do neba. Gospod pa jim je načrte prekrizal, zmešal njih govorico, da se niso mogli več razumeti. Tako je nastala velika zmešnjava.

Taka zmešnjava je z novim šolskim letom zadela tudi naše šole. Kar celo preseljevanje učiteljev in profesorjev. No, pa osnovna šola tega toliko niti ne občuti, ker mora biti vsak učitelj kos svoji nalogi. Vse drugače pa je na srednjih šolah, v katere se poleg poklicnih profesorjev vatekajo juristi, agronomi, veterinarji, farmacisti in drugi. Vsi so za vse usposobljeni. Če so na srednjih šolah potrebne premestitve iz zornega kota izboljšanja pouka, je vse prav; če pa se to vrši iz osebne komodnosti, je to narobe, ker je v škodo šole. Komisija, ki ima skrb za razmestitev učnega osebja, bi morala predvsem gledati na korist šole. Dobra šola, to je prvo načelo! Šola naj ne trpi škode. Pri nas pa je prav narobe. V dru-

gem razredu enotne srednje šole je pouk slovenščine povezan s poukom osnovnih pojmov latinščine in je za to določenih osem ur na teden. In kaj se je zgodilo? Kar na slepo so zaupali na celi vrsti šol ta pouk profesorjem, ki na univerzah niso nikdar študirali latinščine in nikdar polagali kakšnega izpita iz tega predmeta. Pa ne samo to. Imamo celo slučaj, da so na neki višji šoli zaupali latinščino možu, ki latinščine niti v srednji šoli ni imel, ker je šel skozi realko, danes pa poučuje latinščino. Isto je z drugimi predmeti. Čisti slavisti morajo učiti vse drugo, samo slovenščine ne. Slovenščino pa so zaupali ljudem, ki nimajo niti enega razreda slovenske šole. Koliko pa velja en izpit iz slovenščine na italijanskih univerzah, ne bomo izgubljali besedi. Na italijanskih univerzah je slovenščina tuj jezik in te univerze ne morejo usposabljati slovenščino kot učni jezik. Kako bi naj nekdo učil italijanščino na italijanskih srednjih šolah in bi se te učil na kaki tuji univerzi? Jo bo sicer lahko dobro razumel, morda celo pisal v njej in jo dobro govoril, a učiti je ne bo mogel. Slovenščina je na slovenskih šolah ne le predmet, temveč je materinščina in učni jezik. Zato jo je treba poveriti slavistom in bodimo srečni, da jih imamo. Saj ni važno, če so to »begunčki, Jugoslovanci ali pa celo klerikalki«, kot rad nekdo zmerja nekatere. Vsakomur naj se odmeri po njegovem študiju in sposobnosti — samoukom je težko zaupati.

Modri Sokrat je povedal lep primer pred sodniki: »Kalias, ko bi bila tvoja fanta žrebčka ali junčka, bi nama bilo lahko najeti zanj vadvnika, da bi do popolnosti razvil vse njune prirojene lastnosti: in to bi bil kak konjar ali polje-delec. Tako pa, ko sta človeka, koga jima meniš dati za vzgojitelja? Kdo je izveden v spopolnitvi človeka in državljanja? Gotovo si že razmišljal o tem, ko imaš sinova...«

Ker naši učenci niso ne volički, ne žrebčki, jih ne moremo zaupati konjarjem in volarjem, temveč le poklicnim profesorjem, ki so svoje predmete študirali in iz njih polagali izpite.

Če se zahteva izpit za avto, se mora toliko bolj za šolo. Če zna kdo voziti kolo, pa še s tem ne zna voziti avta. Isto je s šolo. Vsakomur po njegovem trudu in pripravi, ne pa po kaprichal.

Volitve na Tržaškem

Na Tržaškem so v polnem teku priprave za pokrajinske volitve ter občinske volitve v Devinu-Nabrežini, Zgoniku, Repentabru, Dolini in Miljah. Večje stranke, ki imajo plačan aparat, so zvečine že vložile svoje kandidatne liste. Čas hitro teče in v kratkem bomo vedeli za vse kandidatne liste.

Nas zanimajo slovenske priprave za volitve. Zavedni Slovenci so povsod pridno na delu, kajti bila bi sramota, če bi v tistih občinah, kjer smo Slovenci v veliki večini, izvolili občinske uprave iz ljudi, ki so včlanjeni v italijanske stranke, katere morajo ubogati in bi torej rade ukazovale, kako moramo Slovenci upravljati svoje občine. To velja zlasti za Italijansko komunistično stranko. Slovenska skupnost, ki družijo vse zavedne Slovence, je dala povsod široko možnost, da pod njenim imenom nastopijo pošteni, zavedni in sposobni slovenski kandidati, ki bodo lahko vodili naše občine sami brez vmešavanja ali ukazovanja slovenskih političnih strank. Med našimi ljudmi, hvala Bogu, vedno bolj zmaguje edino pravilno spoznanje, da se moramo Slovenci združiti, da moramo biti tesno strnjeni v Slovenski skupnosti, da moramo sprožiti val odpora proti odpadništvu in biti Slovenci res povsod, doma in pri delu, in v cerkvi in šoli, v javnosti in zlasti na volišču.

Slovenska skupnost pripravlja tudi kandidata za vsako od 24 volilnih okrožij. Če bomo Slovenci složni ter bomo tako in še bolj strnjeno ter navdušeno slovensko glasovali, kakor pri deželnih volitvah, bomo prav gotovo poslali svoje zastopstvo tudi v pokrajinski svet.

Boli nas, ker so nekateri ljudje, katerim ne moremo očitati pomanjkanja narodne zavesti, še vedno v neslovenskem taboru in kandidirajo na listah italijanskih strank. Trdno smo prepričani, da ni več daleč čas, ko bodo to svojo napako spoznali ter popravili vsi tisti, v katerih je narodna zavest še živa. Nekateri so to že naredili, kar jim lahko štejemo samo v čast. Glavno je, da se svoje narodne dolžnosti zavedajo slovenski volivci. Mi nikakor ne netimo narodnega sovraštva ali mržnje. Smo za pošteno sožitje z državljani italijanske narodnosti. Zvesto izpolnjujemo svoje državljanske dolžnosti, hočemo pa ostati Slovenci in trdno smo prepričani, da lov naših ljudi v italijanske stranke vodi k počasnemu raznarodovanju.

Ne vemo, kako morejo Slovincem iskreno pomagati voditelji Italijanske socialistične stranke, ko pa je njihov minister Pieraccini podpisal ukaz za zidanje begunskega naselja v Sesslanu. Ne moremo verjeti v prijateljstvo italijanskih komunistov, ko pa v ladjedelnicah ali v tovarni strojev, kjer dela veliko Slovencev, niti ne pustijo, da bi slovensko govorili, in tam naše ljudi politično terorizirajo. Zelo se bojimo, da bodo glasovi, ki jih bo dobil kandidat Italijanske socialistične stranke inž. Pečenko, šli v korist italijanskega kandidata Medanija, saj bodo socialistični glasovi v mestu padli, tako da bo izvoljen samo en njihov kandidat in bi moral inž. Pečenko zopet odstopiti, tudi če bi dobil več glasov kakor italijanski kandidati na listi Italijanske socialistične stranke.

PROTESTIRAMO

Slovenska skupnost najodločneje protestira, ker so komunisti v devinsko-nabrežinski občini s svojo strankarsko listo nastopili pod znakom Frausin, ki je bil pri prejšnjih občinskih volitvah znak skupne liste, v kateri so bile tudi druge stranke in skupine. To ni dovoljeno in pošteno, kakor tudi ni pošteno, da so komunisti lovili kandidate med zavednimi slovenskimi nekomunisti z lažjo, da bo tudi letos vložena skupna občinska lista, kakor pri prejšnjih volitvah. Končno želimo opozoriti, da nimajo nikakršne podlage različne kombinacije nekaterih italijanskih listov o tem, s kom se bo povezala Slovenska skupnost po volitvah v občinah s proporcionalnim sistemom. Za nas je važno samo eno: da se Slovenci pri volitvah uveljavimo, da vsi naši ljudje volijo res slovensko, da ne dajejo glasov italijanskim strankam in njihovim kandidatom in da pride uprava naših občin v roke takšnih slovenskih ljudi, ki niso vpisani v neslovenske stranke in torej niso odvisni od njih. To zahtevata naša čast in naš ponos.

PROSNJA

Slovenska skupnost v Trstu vodi priprave za pokrajinske ter občinske volitve. Dobro se zaveda, da je volitev pri nas kar preveč, a tega ne more preprečiti. Slovenci se moramo tudi zdaj uveljaviti in pokazati. Vse to delo pa zelo veliko stane.

Ker Slovenska skupnost nima v svoji sredi bogatašev in ker od nikoder ne dobiva denarja, se lahko vzdržuje samo s prostovoljnimi prispevki zavednih Slovencev in Slovenk. Kakor za deželne volitve naša prošnja ni bila glas vpijočega v puščavi, tako smo prepričani, da bo vsak zavedni Slovenec tudi zdaj izpolnil svojo dolžnost in prispeval svoj narodni davek za uspeh volitev. Vsak prispevek je dobrodošel. Kdor hitro da, dvakrat da.

Dr. M. P.

Še o nekem važnem vprašanju

V razpravi o novih učbenikih za slovenske šole je znova posegel Pr. dnevnik, ki je dne 8. oktobra prinesel članek, katerega je podpisal Bogo Samsa. V tem članku se avtor ustavlja ob tem, kar sta o tej zadevi objavila KG in NL. Kot izšolan dialektik pa, ko navaja mnenja svojih nasprotnikov, ne pove celega mnenja, temveč samo napol. Kajti ob koncu mora imeti on prav, četudi ga nima. Tako je skrivil tudi misli iz našega uvodnika z dne 24. septembra. Pravi namreč dobesedno:

»Katoliški glas je kot odgovor na naše stališče jasno povedal, da odklanja uvedbo učbenikov iz Slovenije, ker so: »za naše šole neuporabni, ker so politično pobarvani in znanstveno neresni.« Nekaj vrstic dalje ponovi: »Skratka po Katoliškem glasu so učbeniki, ki jih natisnejo v Jugoslaviji, znanstveno neresni in politično pobarvani...«

Iz pisanja Pr. dnevnika si bravec, ki našega članka ni bral, ustvari mnenje, da smo mi nastopili proti vsem učbenikom, ki se tiskajo v Jugoslaviji in jih vse označili za »politično pobarvane in znanstveno neresne«. Kdor pa je bral naš uvodnik, ve, da temu ni tako. Mi smo tam zapisali: »Vsaj NEKATERI v Sloveniji tiskani učbeniki so za naše šole neuporabni, ker so politično pobarvani in znanstveno neresni.« Zakaj je g. Samsa

Izročitev ključev Doma bazoviški mladini, ki jih je blagoslovil generalni vikar msgr. Fornasaro

izpustil besedico »nekateri«? Zato, ker se ob koncu svojega izvajanja ujema z nami, ko pravi: »Za predmete, za katere učbenikov iz Jugoslavije ni mogoče iz objektivnih razlogov uvesti, pa je treba čimprej in enotno (v okviru šolskega odbora) zahtevati, da se te knjige sestavijo v lokalnem okviru in da se s pomočjo oblasti tukaj tiskajo...«

Mi pa smo zapisali: »Posebna komisija profesorjev, v kateri bi bili zastopniki raznih ideoloških struj, bi morala šolske učbenike v uporabi v Sloveniji pregledati in predlagati profesorjskim zborom tiste, ki so za naše razmere v demokratični državi sprejemljivi, druge pa naj bi tukaj sestavili in natisnili.«

Ali nismo torej mi pred Primorskim predlagali isto? Razlika je le v tem, da g. Bogo Samsa že omenja, kdo naj bi učbenike pregledal, šolski odbor, ki nam ni več kot toliko znan, in pa naj učbenike tiska država.

V tem oziru smo v KG predlagali še drugo mnenje: tisk učbenikov bi lahko oskrbel tudi kdo drug, ker vemo, kako je država počasna v svojem delu. Za zgled lahko damo katehete, ki so že začeli s tiskanjem katekizmov za naše šole. Tržaški katehete so sami založili katekizem za 2. razred srednjih šol in ga tiskali v Trstu, v Gorici je pa KTD založilo in tiskalo katekizme za 3. razred osnovnih šol, v načrtu pa ima, da še v tem šolskem letu izda tudi katekizem za 4. in 5. razred osnovnih šol. Ali bi ne mogli drugi založiti tistih knjig za slovenske šole, ki jih iz objektivnih razlogov ni mogoče uvesti iz Slovenije?

(r + r)

NOVI SLOMSKOV DOM

Nadškof dr. Pogačnik o slovenski vernosti

Slovenija se po svoji gospodarski strukturi in po naglem ritmu družabnega spreminjanja močno razlikuje od drugih jugoslovanskih republik.

Zato je tudi razloček med mestom in deželo, kar se religioznosti tiče, v Sloveniji manjši kot drugod po Jugoslaviji, kajti vasi na Slovenskem so praktično postale predmestja.

Vaška vernost (religioznost) je povezana z naravo in ima pečat skupnosti. To se pravi, to, kar dela eden, delajo vsi in kdor bi hotel biti drugačen, bi povzročil v vaški skupnosti odpor in vsi bi s prstom kazali nanj. Tako je bilo še v Sloveniji na deželi pred zadnjo svetovno vojno. Seveda pa taka vernost ni vedno najboljša. Mnogokrat je preveč zunanja, sad tradicije, zato površna. Dovolj je, da član vaške skupine zapusti svoje okolje in pride v mesto, pa že zgubi vero, ker pač ni bila njegova osebna zadeva, temveč bolj last skupnosti.

Na vasi so tradicionalna verska miselnost, verski duh po družinah in vpliv gorečega duhovnika močna opora posameznemu verniku — dokler v vasi ostane. Ker pa mnogi hodijo v cerkev le iz navade, kaj lahko odpadejo, ko jih zajame duh mesta. Duh mesta je zlasti verska brezbržnost. Medtem ko se starejši na vasi še držijo svojih starih izročil, se pa mladi čutiljo nekako tuje verskim navadam. Veseli so, če se jim morejo v mestu odtegniti.

Toda prav v mestih, ki so legla verske-

ga indiferentizma, pa klije istočasno nov tip mladine, mladine, ki ima globoko versko prepričanje. To prepričanje si je morala pridobiti sredi veri neprijaznega okolja, zato je vera te mladine trdna, njeno življenje življenje praktičnih katoličanov.

Zato je za Slovenijo značilno dejstvo, da slovenska vaška vernost peša, mestna se pa krepi.

Industrijska izravnava podeljela z mestom prinaša mestni duh v vasi — še do nedavnega sedež tradicionalne vere, pa tudi marsikje leglo površne vere, verske nevednosti ali celo praznoverja — in prav po tej izravnavi prihaja nova globoka religioznost, ki se prebujala v mestih, počasi v naše vasi in je zagotovilo jutrišnjega verskega prepoveda našega podeljela.

Ze sedaj pa je treba začeti na vasi ljudem odpirati sodobni krščanski pogled na svet in tako pripravljati kmečko mladež na srečanje z mestno miselnostjo.

*

Pričujoče misli je pred časom izrekel ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik uredniku revije »Glas koncila« iz Zagreba. Ali se ne zdi, da obstajajo isti problemi tudi pri nas? Nadškof dr. Pogačnik nam je nakazal, v čem bi utegnili biti rešitev pekočega problema, kako rešiti pred verskim propadom našo vaško mladino, ko pride v stik z mestom. Nam kristjanom iz mesta pa nalaga dolžnost, da svojo vero poglobimo in jo živimo iz prepričanja, ne pa samo iz navade.

Katoliška Cerkev na Japonskem

Japonska je te dni zaradi olimpijskih iger v središču vsega svetovnega zanimanja. Zato bo zanimivo pogledati tudi, kako je s katoliško Cerkvijo v tej deželi Daljnega Vzhoda.

Japonska se bolj in bolj odpira katoliški veri. Danes ima ta dežela 96 milijonov prebivalcev. Od teh je 300.000 katoličanov. Vsako leto se število prebivalcev na Japonskem zviša za en milijon.

Japonci smatrajo vse krščanske cerkve kot eno enoto, ki ima samo en naziv, namreč: »Kristusova vera« (Kirisuto-Kyo). V tem pojmovanju pa tiči pojem vesoljnosti Cerkve, pojem ekumenizma. Na tej podlagi bi lahko prišlo do tega, da bi Japonska bila prva dežela na svetu, v kateri bi bilo ostvarjeno edinstvo vere med raznimi Kristusovimi cerkvami.

Protestanti in katoličani so na Japonskem v najboljših odnosih. To dokazuje prof. Masatoshi Doi, predstavnik najvažnejše protestantske krščanske cerkve na Japonskem, in opazovalec na II. vatikanskem koncilu.

Res je, da Japonci nimajo še točnega pojma o naši Cerkvi, vendar moramo ugotoviti, da so v tem pogledu precej napredovali in še vedno napredujejo. Se se spominjajo starejši Japonci, da katoliška Cerkev ni imela do l. 1945 prave svobode, ker so jo, čeravno prikrito, vendar do tedaj preganjali. Večina Japoncev smatra, da je krščanstvo danes eno glavnih gibanj na svetu. Jasno je, da japonsko javno mnenje danes sprejema in odobrava krščanske vrednote, krščanska pravna načela. Japonci niso katoličani, vendar se čuti na javno mnenje vpliv krščanskih moralnih načel. Japonska mladina sluti, da ji krščanstvo nudi resnico, dobroto in lepoto. V krščanstvu vidi ta mladina tisti idealizem, za katerim hrepeni njena duša.

Bazoviški mladinski zbor z gospo Sonjo Mahnič Sain

Veliki japonski dnevniki so obširno pisali o potovanju Pavla VI. v Palestino. Ob tej priliki je dnevnik »The Asahi«, ki izhaja dnevno v 6 milijonih izvodov, objavil članek na celi strani s slikami o ekumenskem gibanju, to je o gibanju za združitev. Omenjeni časopis je dnevnik, ki se tiska v največ izvodih na svetu.

Budistični dnevnik »Chuginippo«, ki je zelo razširjen, je letos, 1. marca izdal posebno številko o katoliški Cerkvi. V tej številki je izšel članek o napredku katoličanov na Japonskem, ki zelo laskavo piše o naši Cerkvi. Casnikar, ki je uredil to številko, je izjavil našemu misijonarju: »Mi budisti občudujemo cilje, ki jih vi zasledujete s prodiranjem v to deželo. Mi nismo konkurenti (tekmeči), ampak sodelavci, ki delajo za dobro vseh.«

V svojem angleško pisanem listu »Newsbulletin« (List za novice) od marca tega leta je japonsko ministrstvo za pouk zelo pohvalilo novi zavod za zaostale otroke, ki so ga zgradile redovnice sv. Jožefa, ki imajo svojo materno hišo v Wichiti, Kansas, v Združenih državah. List naglašja številne težkoče, ki jih ima japonska vlada za ustanavljanje takih zavodov.

Japonska mladina je še vedno polna idealov. Zato se tudi zanima za katoliško Cerkev in občuduje življenjsko moč te Cerkve. Starši pošiljajo svoje otroke v katoliške šole, ker so prepričani, da bodo te šole dale njihovim otrokom duševno ravnovesje.

R.

Mati božja na dnu morja

Podoba Montserratske Matere božje, vliete v železo v teži 25 kg, je športno društvo za ribolov »La Gavina« spustilo v morsko dno pri Ribas Roges v Španiji. Tako naj bi ga Mati božja varovala pred nesrečami in mu naklonila srečo pri ribolovu.

TELEVIZIJA IN OTROCI

To se je zgodilo pred nekaj leti producentu francoske televizije. Sedel je v podzemski železnici s svojim osemletnim sinom. »Koliko je ura?« — ga je ta nena doma vprašal. »Pet.« »Torej ne bova pravočasno doma za mojo priljubljeno oddajo.« — »Kaj pa naj sedaj storiva?« — »Karkoli; stopiva doli in naročiva si taksi, le da sva čimprej doma.« Oče ga je skušal pomiriti, češ da bosta oddajo le malo zamudila in da to ni nič tako hudega.

A kaj je s svojim besedamj dosegel? Le to, da je moral prisostvovati prizoru pravega živčnega izbruha in še to, da so ga navzoči neprijazno gledali, češ kako muči svojega otroka. V naslednjih dneh je večkrat mislil na sinovo obnašanje in prišel do sklepa, da izvaja televizija na njegovega otroka negativen vpliv. Toda, je bil to splošen pojav ali pa je bil njegov sin poseben primer? Sklenil je, da bo peljal otroka k zdravniku.

Kmalu po tem dogodku se je nekega dne znašel pri mizi v hiši znanega pariškega založnika. In tu je moral poslušati zgodbo, ki je bila po svojem bistvu precej podobna njegovi. Založnik mu je povedal, da je njegov sedemletni sin pravi fanatik televizije. Vedel je sicer, da mu je televizija všeč, saj je po cele ure sedel pred aparatom.

Toda, kako silen je bil ta fanatizem, je odkril šele tistikrat, ko je moral iti na postajo čakati svojo ženo, ki se je vračala z dolgega potovanja. Rekel je sinu, naj bi šel z njim, saj ni videl svoje matere že toliko časa. A kaj je sin odgovoril? Da žal ne more ven, ker noče zgubiti neke »zelo važne oddaje.« — »Verjemi mi, očka, zelo rad bi šel s teboj, toda absolutno ne morem.« — Oče je moral iti sam. Ko se je vrnil z ženo domov, je sin le bežno in na hitro pozdravil svojo mater. Tudi v trenutku, ko jo je objemal, je njegov pogled sledil prizoru na televizijskem sprejemniku.

Ugotovili so, da je fanatičnost za televizijo zelo razširjena zlasti med otroki, ki so globlje podvrženi njenemu vplivu. To velja že za Evropo. Lahko si predstavljamo, kaj je šele v Združenih državah Severne Amerike, kjer je vsak dan na desetine programov, kjer televizija ne miruje niti podnevi niti ponoči.

Iz ankete, ki so jo tam izvedli, so dooznali, da Amerikanci sledijo televizijskim oddajam povprečno petindvajset ur na teden in da otroci preživijo pred televizijskim aparatom dvakrat toliko časa kot v šoli.

V New Yorku so dolgo časa predvajali film, ki so ga kritiki ocenili kot realističnega in to ne zaradi njegove zamisli, pač pa zato, ker prikazuje na platnu resnično stanje ameriškega življenja. Film pripoveduje o družini, ki je popolnoma predana televiziji. Ko se oče po trudopolnem dnevu vrne zvečer domov, ga otroci niti ne pozdravijo, ker gledajo televizijski program. Ko se oče vsede za mizo, ki je postavljena čisto v kotu in mu žena postreže z večerjo, jo mora mož zaužiti v poltemi. Nihče od otrok se ne zmeni zanj. Ko je oddaje konec, si vsi voščijo lahko noč in tako se za družino zaključí dan.

V Ameriki je postala televizija pravi družbeni problem. Seveda so otroci prve žrtve njenega vpliva; otroci, ki gledajo vse brez kriterija in ki vse vsrkavajo vase. Predsednik sodišča za mladoletnike je v zvezi s televizijo dejal naslednje: »Vsak otrok globoko občuti ta vpliv in otrokov čut negotovosti se silno poveča: ne zna več ločiti resničnega življenja od domišljije.«

Se več: v nekem trenutku ima otrok rajši izmišljena dejanja kot pa resničnost, četudi je ta slednja prijetna. In tako se zgodi, da zanemarja učenje, — ki ni vedno prijetno — pa tudi šport in igranje. Ugotovili so tudi, da je med mladoletniki, ki zaidejo na kriva pota, veliko število tistih, ki jih lahko imenujemo fanatike televizije. In temu se ne smemo niti čuditi, če pomislimo, da je ameriški časnikar v enem samem tednu — in bil je sam božični teden! — naštel v televizijskih programih kar 95 umorov, 78 streljanj, 9 ropov, 9 napadov, 44 bitk s strelivom, 2 umora z nožem, 2 zastrupitvi in 33 tatvin. To pomeni, da živijo ameriški otroci štiri ure na dan v takem ozračju, kjer prevladuje napetost in vznemirjenje.

Na srečo pa stanje pri nas ni tako resno kot onstran oceana. Predvsem zaradi tega, ker televizija ne deluje tu štirindvajset ur na dan in nima na izbiro toliko programov kot v Ameriki. Poleg tega pa imajo pri nas otroci svoje posebne od-

daje, kar se dogaja le v malokaterih državah. Ti programi so tako izdelani, da morejo na neobgljene duše izvajati samo pozitiven vpliv. Programi se delijo v zabavne in poučne in so z moralnega stališča neoporečni.

Vendar postane lahko vpliv televizije na otroka negativen, kadar mu starši dovolijo, da gleda tudi take oddaje, ki so zanj neprimerne. Televizija ima kot vsaka druga stvar pozitivne strani. Če jo gledamo zmerno in s kriterijem, nam lahko samo koristi; čim postanemo njenj sužnji, se začne kazati njen negativen vpliv.

Miranda Zafred

Dramska skupina Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta ob priliki otvoritve Slovenskega doma v Bazovici

Združeni pevski zbori na otvoritvi Slomškovega doma v Bazovici z dirigentom dr. Zorkom Harejem na desni, v ospredju govori dr. Poštovan

Slovenska zemlja ogrožena

Prve posledice industrijskega področja s pomočjo titovcev Zasegli so tristodevetdeset tisoč kv. metrov rodovitne zemlje v Standrežu

Ko so naši trije občinski svetovavci (Sfiligij, Kacin, Bratina) meseca marca zvedeli, da se namerava uvesti industrijsko področje in naseliti kakih 12.000 ljudi (delavcev z družinami) v Standrež in Sovodnje (po načrtu, ki ga je osnoval znanj bivši fašistični hierarh Cascese, ki se je leta 1929 hvalil, kako so fašisti preganjali Slovence na Goriškem), so takoj vložili protestno vlogo na župana ter se uprli izvedbi tega načrta, ker bi dejanski uničil Standrež in s tem tudi slovensko skupnost.

Sledila je časopisna polemika s sovodenjskim županom, ki je po svoje zagovarjal izvedbo industrijskega področja, češ da ima zagotovilo, da to ne bo škodilo slovenski skupnosti, in drugo. Nikoli pa ni stavil na dnevni red seje vprašanje kot tak, ampak je o tem samo poročal ob koncu neke občinske seje in zahteval glasovanje. Ta postopek je ničen in brez vsake pravne veljave!

Pred kakimi petnajstimi dnevi so listi poročali, da je konzorcij za industrijsko področje že gotov in da je sovodenjska občina njegova članica, pa tudi da je goriško županstvo sestavilo načrt za zasego 930.000 kv. metrov zemlje v Standrežu, na področju Sv. Roka in v Ločniku.

Naši trije svetovavci so takoj poslali županu zahtevo, naj pride na sejo njihova protestna vloga z dne 9. marca z dnevnim redom: ugovor proti nastanku industrijskega področja in zasegi zemlje v Standrežu, ker ogrožata slovensko skupnost.

Medtem so tudi štandreški kmetovavci na svojo roko poslali županu protestno pismo, ki ga objavljamo na drugem mestu.

V torek zvečer je občinski svet razpravljaj pet ur zaporedoma, od 6. pop. do 11. ponoči o vlogi naših svetovavcev in o zasegi 390.000 kv. metrov rodovitne zemlje v Standrežu.

Prvi je imel besedo dr. Sfiligij, ki je v imenu svoje skupine podrobno orisal položaj slovenske manjšine, navedel zakon, ki ukazuje, da se jezikovne manjšine morajo zaščiliti, pobil trditve sovodenjskega župana, podprl protestno vlogo slovenskih kmetovavcev iz Standreža in se v imenu svoje skupine izjavil odločno proti nameravanemu industrijskemu področju in proti zasegi zemlje v Standrežu, ker vse to kaže jasen namen uničiti dve slovenski naselji in slovensko skupnost samo. Dejal je tudi, da imata regulacijski načrt in zasega zemljišč (ta poslednja pod krinko izvedbe zakona 167, to je »za ljudska sta-

novanja«) namen praktičnega izvajanja prvega (ki ga občinski svet pa ni še videl, o njem razpravljaj in ga odobril) in tudi industrijskega področja ter naselitve novega ljudstva, vse to na škodo slovenskega kmeta in slovenske skupnosti. Industrijsko področje naj se raje postavi onstran Soče, je dejal dr. Sfiligij, kajti izgovor o vojaških služnostih ne drži. In drugo!

Italijanska socialistka Zuliani in dr. Sanzin pa sta odločno zagovarjala nastanek industrijskega področja v Sovodnjah. Res, da je dr. Sanzin bil proti zasegi zemljišča v Standrežu, toda industrijsko področje in zgradba stanovanj za delavce sta tesno med seboj povezani in vsak otrok lahko vidi in razume, da ni zasega zemljišča, če ni industrijskega področja.

Zato je misliti, da je dr. Sanzinovo glasovanje proti zasegi 390.000 kv. metrov zemljišča v Standrežu samo maska, ki naj pokrije titovsko politiko, ki, kakor primer kaže, slovensko skupnost ogroža. Prvi udarec občutijo štandreški kmetovavci, ki imajo 390.000 kv. metrov zemlje v zasegi in je za deset let ne morejo prodati, kot samo s to obremenitvijo. Toda vse kaže, da jim bodo zemljo tudi dejansko zasedli in jo plačali po vezani in ne po prosti tržni ceni. Naj omenimo, da so komunisti podprli vlogo slovenskih svetovavcev. Proti zasegi zemljišča v Standrežu pa so glasovali tudi socialni demokrati in liberalci.

S poročilom o tej seji, na kateri so naši svetovavci odločno nastopili proti uničevanju slovenskih naselij in slovenske skupnosti, bomo nadaljevali.

DROBNE NOVICE

Zaprta prelaza sv. Bernarda

V soboto 10. oktobra je tako močno zapadel sneg v Alpah, da so morali zapreti za promet oba prelaza Veličega in Malega sv. Bernarda. Na prvem je zapadlo 50 cm in na drugem 80 cm snega. Tudi obmejni finančni stražniki so se umaknili iz poletnih v zimskih bivališča.

Podražitev potnih listov

Od 1. oktobra bodo knjižice za potne liste stale 400 lir in ne več 130 lir kot doslej. Kdor ima potni list na kvesturi, mora razliko doplačati. Pristojbine za potne liste pa ostanejo nespremenjene.

Ulica Pavla VI. v Betlehemu

V spomin na obisk papeža Pavla VI. v Betlehemu so mestne oblasti kilometer in pol dolgo ulico poimenovali po Pavlu VI.

Širite „Katoliški glas“

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Po zadnji svetovni vojni se je mnogo naših rojakov z Goriškega in s Tržaškega zateklo v Avstralijo. Zaradi velikih razdalj, ki jih ločijo, se ne morejo tako pogosto zbirati kot bi to lahko storili, če bi živeli med nami. Pa vendar! Z veliko mere požrtvovalnosti si znajo od časa do časa pričarati košček domovine tudi sredi avstralske zemlje.

Objavljamo dve fotografiji, ki nam jih je poslal naš zvesti naročnik Lucijan Mozetič, iz Mirna doma.

Na zgornji je videti naše rojake ob priliki procesije sv. Rešnjega Telesa koncem maja tega leta. Procesija je bila v Menlyju, t. j. semeniškem zavodu sv. Patricija v Sydneyu. Pod banderom Svetogorske Matere božje in s slovensko zastavo, ki ji je tuja peterokraka zvezda, naši izseljenci v Avstraliji pričajo, da so slej ko prej zanje najvišje dobrine Bog, božja Mati in svobodna slovenska domovina.

Na spodnji fotografiji pa vidimo moški pevski zbor pod vodstvom pevovodje g. Klakočerja, ki je 18. julija 1964 priredil v Sydneyu v mestni dvorani skrbno pripravljen koncert. Udeležilo se ga je 200 rojakov. Kot so poročale »Misli«, je bil to prvi nastop slovenske narodne pesmi v Sydneyu in morda v celi Avstraliji. Dekleti v narodnih nošah sta hčerki g. Klakočerja.

Ce bo šlo vse posreči, bodo podjetni pevci poskušali v poletju (t. j. v naši zimi) obiskati mesto Melbourne, ki pa je kar 450 milj (skoro 700 km) oddaljeno od Sydneya in rabi vlak polnih 13 ur. Vse zavisi od finančnih sredstev, če bodo na razpolago.

1. avgusta pa je bila predvajana v Sydneyu Vodopivčeva igra v treh dejanjih »Zaradi oreha«. Režiral jo je g. Ivan Koželj, rojak z zelene Stajerske.

Ko se s svojimi rojaki iz Avstralije veselimo njihovih verskih in kulturnih prizadevanj, prosimo Boga, da bi, čeprav v tujini, vedno mogli rasti in se razvijati ob misli: »Slovenija me je rodila, njej velja moja ljubezen!«

Rusija dolžnica Združenim narodom

V Varnostnem svetu OZN je prejšnji teden prišlo do ostrega besednega spopada med sovjetskim in ameriškim delegatom. Predmet spora so prispevki tej mednarodni organizaciji, s katerimi so nekatere države zelo zaostale. Med temi je tudi Sovjetska zveza, ki dolguje kar 53 milijonov dolarjev. Ameriška vlada je s tem v zvezi predložila generalnemu tajniku OZN memorandum o finančnem položaju Združenih narodov. V njem ZDA vztrajajo na stališču, da je treba glede tega izvajati člen 19 listine OZN. Po tem členu je moč odvzeti glasovalno pravico državi, ki ne izpolnjuje finančnih obveznosti do Organizacije.

Sovjetski delegat Fedorenko je zelo o-

stro nastopil proti temu ameriškem stališču in obtožil ZDA, da hočejo s tem prisiliti Sovjetsko zvezo, da izstopi iz OZN. Kategorično je ponovil že znano stališče svoje vlade, da ne bo prispevala niti kopejke za vzdrževanje mednarodnih čet v Kongu in na Srednjem Vzhodu, ker da je bil nastop OZN ilegalen. Po mnenju Sovjetske zveze bi nastop sil OZN moral odobriti Varnostni svet in ne samo Glavna skupščina.

Opazovalci pripominjajo, da se zna spor razširiti in zajeti delovanje celotne mednarodne Organizacije. Zaradi tega napovedujejo, da bo letošnje jesensko zasedanje zelo živahno.

Slovenske občine morajo priti v slovenske roke! Zakaj bi morale slovenskim občinam ukazovati neslovenske stranke? — Sami imamo dovolj sposobnih ljudi, zato glasujmo za listo Slovenske skupnosti!

Slovenska žena — 3 —
spominu slovenskih žrtev

V KAZENSKIH TABORIŠCIH

Pozneje se je sožitje nekako umirilo, a preganjanje se ni ustavilo. Rdeča oblast je naročila svojim zaupnikom po »kvartih«, da izberejo gotovo število žensk, in sicer predvsem iz vrst protikomunistično usmerjenih intelektualk ter bivših redovnic, na drugi strani pa kriminalk in prostitutk. Brez zapornega povelja so jih pod lažno pretvezo pobrali: matere kar od ognjišča, uradnice iz pisarn, pa tudi kar na cesti, češ da gredo samo na kratko zasliševanje in da se takoj vrnejo. Po tako imenovanem »zaslišanju« so jih držali nekaj tednov na sodišču, nato jim prebrali

zaporno povelje na osnovi odločbe, ki sploh ni bila ne objavljena ne zakonjena, in sicer na tri mesece zopora in nato na 24 mesecev prevzgojnega dela, skupaj 27 mesecev — odtod ime »27. regiment«, kakor so pripomnile same ta zapor imenovale. Prevzgojno delo naj bi po zamisli oblasti bilo v tem, da bi višina enih dvignila druge, predvsem pa da bi izobraženo ali versko globoko živeče žensstvo padlo s svojega nivoja v nižino plasti kriminalk in vlačug. S tem bi izravnali, sproletarizirali one žene, ki niso bile na njihovi strani. Predvsem pa je oblast s temi pripornicami hotela priti do zastojne delovne sile, ki ji naj bi pomagala dvigniti zaklade neizrabljenih kočevskih gozdov in po bivših nemških naseljenicah zapuščenih kočevskih polj.

Ves ta podvig so delali tajno, da ne bi izvedelo zanj inozemstvo, kajti prav tedaj se je »človečanska« Titova Jugoslavi-

Protest Slovencev iz Štandreža zoper nameravano industrijsko področje

Gospodu
županu goriške občine
Gorica

Gospod župan!

Odbor in člani Združenja neposrednih obdelovalcev zemlje iz Štandreža pri Gorici nasprotujemo načrtu za industrijsko področje z naselitvijo več tisoč delavcev in njihovih družin, ker hočemo ostati lastniki svoje zemlje in ohraniti slovenski značaj našega naselja.

Industrijsko področje nam odvzame našo zemljo, ki jo obdelujemo že sto in sto let ter je zaradi tega sveta nam in našim družinam.

Naša zemlja daje prvovrstno zelenjavo in predstavlja za Štandrež vir lepih dohodkov, saj peljemo vsak dan v Trst najmanj deset tovornikov zelenjave.

V tem času porajajoče se krize v industriji, pa tudi v poljedelstvu je industrijsko področje v zamišljenem obsegu pri nas nepotrebno in nevarno.

Zamišljeno industrijsko področje ima namen uničiti slovenska naselja in zaradi tega ogrožati obstoj in razvoj slovenske manjšine, ki jo ustava ukazuje štiti.

Protivimo pa se tudi odvzemu naše zemlje po zakonu 167 z dne 18. 4. 1962, ki ima isti uničevalni namen.

Gospod župan!

Podpisani zaradi tega prosimo Vas in odbor ter občinski svet, da preprečite ukrepe, ki bi nam vzeli našo zemljo in ogrozili obstoj in razvoj slovenske manjšine.

Z odličnim spoštovanjem!
Štandrež, 11. oktobra 1964
(Sledi 40 podpisov)

Memorial „M. Filej“ - Program

Kot je bilo že zadnjič povedano, se bodo letošnja tekmovanja pričela v nedeljo 18. t. m. Na programu so te discipline: lahka atletika, odbojka, namizni tenis in nogomet.

Lahka atletika bo v nedeljo 18. oktobra na Solskem stadionu v Gorici. Urnik tekmovanja bo tale: 8,30: zbor tekmovalcev in sodnikov — 9,00: met krogla mladinci; tek 100 m starejši — 9,30: krogla starejši; tek 80 m mladinci — 10,15: disk mladinci — 10,30: disk starejši — 10,45: višina — 11,15: met kopja mladinci in starejši — 11,30: daljava — 11,45: tek 100 m.

Vsak tekmovalec tekmuje lahko v največ dveh disciplinah. Prijave se sprejemajo do petka 16. t. m. ali pa pol ure pred začetkom tekmovanja na stadionu. Prvi trije iz vsake kategorije bodo dobili medalje. Kdor bo dosegel najboljši tehnični rezultat, bo dobil prehodni pokal. Tekmovalci naj si prinesejo copate in kratke hlače. Po tekmah bo na razpolago topla voda (prhe).

Odbojka se bo igrala v času od 25. oktobra dalje v dvorani na trgu Medaglie d'Oro. Urnik tekmovanj bo tale: nedelja 25. oktobra dopoldne — ponedeljek 26. oktobra zvečer — četrtek 29. oktobra in sobota 31. oktobra zvečer. Zmagovalno moštvo bo dobilo medalje in prehodni pokal. Do sedaj so prijavljena štiri moštva.

Ping-pong se bo odigral v času od 24. oktobra dalje. Dnevi tekmovanj so tile: sobota 24. oktobra — torek 27. okt. — sredo 28. okt. in petek 30. oktobra. Moštvo sme imeti najmanj dva in največ štiri igralce. Zmagovalna ekipa bo dobila medalje in prehodni pokal.

Nogomet bo v novembru. — Urnik bo javljen pozneje.

ja zavzemala za to, da podpiše listino ZN o človečanskih pravicah! Ona spoštuje človekovo dostojanstvo, ona ne pozna prisilnih taborišč! — Koliko so pretrpele te žene, osvetli izjava več pripornic, ki so prebile že zapore v Augsburgu, Regensburgu in drugih podobnih taboriščih: izjavile so, da je trpljenje žena v tem kočevskem taborišču presegalo ono v zloglasnih nemških! Pobrane nenadoma, v letnih mesecih, v lahkih oblekah, mnogokrat v copatah, sandalih, so preživljale zimo sredi zasneženih kočevskih gozdov v zasilno zgrajenih šupah, obvarovane pred tolpami volkov edinole z bodočo žico, ki je obdajala taborišče! In pri tem še brez vsake pravice, tople hrane! Če je ujetnica na težakem delu, n. pr. v jeseni, pobrala s tal en sam gnil sadež, da ga pojè, je že romala v bunker — temnico — za par dni. Poznala sem dekle, ki je sedela v temnici v lahki letni obleki, samo ob polovici

SOVJETSKI DRŽAVLJAN IN ITALIJANSKI POSLANEC

To je sedanji tajnik italijanske komunistične partije in naslednik nedavno umrlega komunističnega veljaka Togliattija — Luigi Longo.

Trenutno je star 64 let. Leta 1920 je vstopil v socialistično stranko, pa jo že naslednje leto zapustil, ko je bila ustanovljena kot posledica razkola na socialističnem kongresu v Livornu komunistična stranka Italije.

Leta 1923 in 1924 je bil dvakrat aretiran, prvič v Milanu in drugič v Reggio Emilia. Odsedel je deset mesecev in se tako usposobil, da postane član izvršnega odbora italijanske komunistične stranke.

Leta 1926 odide v Lyon in se tam udeleži kongresa komunistične stranke kot predstavnik italijanskih komunističnih mladincev. Vodstvo sklene, da naj ostane v inozemstvu in od tam vodi podtalne akcije v Italiji. Dobi navzdev »Gallo« in postane član partijskega tajništva, ki mu pripadata tudi Togliatti in Grieco.

Leta 1932 odide v Rusijo, skupaj z ženo Terezijo Noce. V Rusiji postane sovjetski državljani, kakor vsi člani italijanske skupine, ki se je zatekla v Moskvo. Stalin ima v njega in Togliattija neomajno zaupanje.

Leta 1936 izbruhne državljanska vojna v Španiji. Razumljivo, da ga pošlje Stalin tjakaj. Najprej postane politični komisar II. mednarodne proletarske brigade, nato pa celo komisar vseh mednarodnih brigad, ki operirajo v Španiji. Kmalu se proslavi z brezobzirnim iztrebljanjem zlasti trockistov in anarhistov. Ti so se zdeli namreč Stalinu bolj nevarni kot antikomunisti, ker so tvorili notranjo opozicijo komunistični partiji.

Ko je mednarodni komunizem v Španiji poražen, se zateče v Francijo. Francoske oblasti ga najprej zapro, leta 1941, ko je Francija že srta in od Nemcev okupirana, ga pa izroče fašistični Italiji. Longo protestira in se sklicuje na sovjetsko državljanstvo, ki ga pa ne reši pred ječo. Kar človeka začudi, je mila obsodba s strani fašističnih oblasti. Kljub izdajstvu, ki ga je Longo zagrešil nad Italijo, je sredi vojne vihrje in vojaških zakonov obsojen le na pet let ječe, ki se spremeni v konfinacijo v kraju Ventotene.

Ko pade fašizem, prevzame poveljstvo vseh komunističnih partizanskih čet v Severni Italiji. Navajen že na likvidacije nasprotnikov iz španske državljanske vojne, usmeri svoj likvidacijski bes ne toliko zoper Nemce in fašiste, kakor zoper nekomunistične partizane ter zlasti zoper ne-disciplinirane in razkolne komuniste. V aprilu 1945, ko gre vojna h koncu, je on tisti, ki da ukaz za splošni pokol vseh, ki so po komunističnem pojmovanju kolaborirali z okupatorjem. Pride do grozotnega obračunavanja po mestih in vaseh, osebna sovraštva si dajo duška v nekontroliranih umorih, sledijo dnevi brezvladja in nasilja, Mussolini je brez sodbe ustreljen in nato izpostavljen s svojo mrtvo tajnico Klaro Petacci sramotnemu podvajanju ljudskih množic v Milanu. Po dvajsetih letih se prebivavstvo Lombardije in Romagne ter bellunskih Predalp in Piemonta z grozo in gnevom spominja onih dni. Pobitih je bilo nad 100 tisoč ljudi brez sodbe, in kar je najhuje, uradno se o tem ne sme ne govoriti ne dosti pisati. Tistih »štirideset dni groze«, ki jih upravičeno Italijani očitajo Titovim oblastem, ko so gospodarile v Trstu in Gorici, je bila blede podoba onega, kar so doživeli Italijani v Severni Italiji na podlagi Longojevega povelja, da je treba vse fašiste in kolaboracioniste likvidirati. Šele prihod zavezniških čet je prekinil to strašno krvoprelitje, za katerega nosi polno odgovornost — kot v Sloveniji za pokol 12.000 vrnenih domobrancev Boris Kidrič — vrhovni poveljnik partizanskih komunističnih čet Luigi Longo.

porciji poparjene koruzne moke ter ob skodelici jutranje ječmenove kave — brez vode, celih 56 dni! Koliko žena je odneslo posledice za vse življenje: revmatizem, zlomljene živce!

Se danes bi morda te uboge žene hirale kot sužnje v teh taboriščih, da ni posegla vmes božja roka in preprečila to načrtno uničevanje slovenske žene. V zunanem svetu se je pričelo govoriti o tem prisilnem taborišču sredi »svobode« in mednarodna komisija je po preiskavi dosegla, da se je taborišče razpuščilo.

SLOVENSKA ŽENA JE VZDRŽALA

Kljub vsemu preganjanju je naša žena vzdržala: ostala je zvesta padlim in njih idealom, ostala je zvesta tudi živim možem, bratom, ženinu v emigraciji, vesela, da so vsaj ti v svobodi, čeprav daleč od nje. Neki znan slovenski duhovnik mi je rekel: »Vsa čast ženam: pošteno in zvesto se držé!«

In vendar ta mož s krvavimi rokami je danes v Italiji član parlamenta, nihče se ga ne sme dotakniti, nihče klicati pred sodišče, nihče uradno obtožiti, kajti vse, kar je ukazal, je storil v imenu »resistenze«, odpora, ta beseda pa mora danes v Italiji pokriti vsak zločin, ki se je zgodil pod njenim plaščem in v njenem imenu.

Ima pa sedanji tajnik italijanske komunistične partije še en oseben madež na sebi. Tudi v tem oziru je posnemač svojega prednika Palmira Togliattija in pokazal, da ko gre za njegove interese, mu tudi slovesno dana beseda ni sveta.

Omenili smo že, da je odšel v Rusijo z ženo Terezijo Noce, ki je bila kot on navdušena komunistka. Sledila mu je v Spanijo, kjer je imela tajno ime »Estrella« (Zvezda), delila njegovo usodo v Franciji, prišla za njim v Italijo in se znašla končno v nacističnem koncentracijskem taborišču.

Leta 1945 je komunist Luigi Longo postal onorevole Longo. Življenje se mu je začelo smehljati in Luigi Longo je postal ugledna osebnost. Vstrela so se razna lepota tekmovanja, ki so jih organizirali komunistični časopisi, na festivalih so proglasili svoje »Miss« in Longo je bil mnogokrat navzoč, da podeli nagrado ali položi tečaj ali oni »Miss« krono na glavo.

In tako je ob eni takih prilik spoznal Bruno Conti. Sicer je že štel 53 pomladi, a kaj zato! Proč z meščansko moralo, proč s prvo ženo! Toda tovariš Longo ni imel poguma, da bi to ženi odkrito povedal. Ta je morala zvedeti iz skromne vesti, ki je bila objavljena v listu »Resto del Carlino«, da je njen mož zahteval in prejel razporočni list pred sodiščem republike San Marino.

Terezija Noce je upala, da bo partijsko vodstvo potegnilo z njo in štiti njen zakon. Zato ga je obtožila javne nemorale in dala v milanskem dnevniku »Corriere della Sera« objaviti izjavo, ki se je glasila: »Ni važno zame, kaj misli kdo osebno o razporoki. Vem pa, da se je italijanska komunistična stranka ob priliki debat v ustavodajni skupščini izrekla proti razporoki. To stališče je torej obvezno za vsakega člana italijanske komunistične partije, torej tudi zame in za mojega moža. Za komunist je nedopustno, da bi imel dve stališči: eno za javnost in eno zase. To velja še v posebni meri zame, ki vodim veliko sindikalno organizacijo tekstilnih delavcev in delavk in mi je dobro znano, da so žene tega sindikata v ogromni večini proti razporoki.«

Toda Terezija Noce je gledala na svojo stranko preveč idealistično. Ne samo, da ni nihče od partijskega vodstva Longu očitati njegove zakonske nezvestobe, zgodilo se je več: Terezija Noce je prenehala biti kandidat komunistične partije, njeno ime je izginilo s kandidatnih list in danes živi Terezija Noce enako skrito življenje kot prva Togliattijeva žena.

In po vsem tem: Luigi Longo je postal tajnik komunistične partije Italije, dela in upa na to, da postane predsednik vlade in enkrat morda lastnik življenj 50 milijonov Italijanov. — Ali bo takrat boljše za Italijo in njene državljane, naj pa vsakdo, ki je prebral te vrstice, v svoji duši sam odgovori!

(Po »L'Araldo Abruzzese«)

R A Z N O

Pet italijanskih misijonarjev ujetnikov v Kongu

Po poročilih ksaverijskega misijonskega zavoda za zunanje misijone v Parmi je pet italijanskih misijonarjev še vedno v rokah upornikov. V mestu Nakiliza, 250 km od Uvire, se nahajata misijonarja Lorenzo Camorani iz Forli in Giuseppe Veniero iz Sorrenta. Že več kot mesec dni nimajo vesti o njih. V Bakari ob jezeru Tanganjika je priprt misijonar Viktor Facin iz Modene; v Fizižu na meji Katange sta misijonarja Di Donè iz Cittadelle in Luigi Carra iz Bergama. Tudi o teh slednjih še dalj časa nimajo vesti.

Za socialno televizijsko akcijo v Braziliji

Brazilske škofje so izdali skupno pastirsko pismo, v katerem pozivajo vlado, naj izvede socialne reforme, ki bi pospeševale izobrazbo ljudstva in odpravile pomanjkanje v mnogih slojih.

Dar sv. očeta banjaluški škofiji

Sv. oče Pavel VI. je poslal katoliški skupnosti v Banjaluki 2 milijona din. Ta vsota naj bi služila za obnovo pravoslavne cerkve, ki je bila med drugo svetovno vojno močno poškodovana.

GORIŠKE NOVICE

Jesen v znamenju dežja

Prejšnji teden je slabo vreme zajelo skoro vso Italijo. Viharji in poplave so prizadele občutno škodo v več krajih. Zlasti je prizadelo Lazio v okolici Rima, kjer je v Tarquiniji vihar odkril in tako poškodoval 22 hiš, da v njih ni mogoče več bivati. Škodo cenijo na 200 milijonov lir. Proga od Neaplja do Beneventa je bila za nekaj časa pretrgana.

Tudi našo deželjo je zajelo silno slabo vreme z viharji in nalivi. Reke so zelo narasle, vendar ni bilo nevarnosti za poplave. Vrhovi so se pobelili od snega. Tudi v Zabnicah so ga v petek jutraj s presečenjem pozdravili. Temperatura je padla na ničlo.

V načrtu je najmodernejši hotel

Mestni gradbeni komisiji je bil že predložen načrt za velik in sodoben hotel, ki bi odgovarjal vsem potrebam turističnega prometa v našem mestu. Hotela »Pošta« in »Pri Jelenu« ne zadostujeta več.

Novi hotel bodo zgradili na vogalu ulice Corso Italia in ulice Randaccio. Na 1370 kv metrov površine bodo sezidali petnadstropno stavbo, ki bo imela 70 sob s skupno 100 posteljami. Vse sobe bodo opremljene s kopalnico, telefonom in televizijo. V pritličju bodo avtomobilske garaže, brivnice in trgovine, v dvignjenem pritličju pa velika restavracija.

Vse delo bo stalo 350 milijonov lir. Dela bodo začeli že v prihodnjem letu meseca februarja in bodo dokončana v 18 mesecih. Hotel bo nosil ime »Grand Hotel Roki«.

Na Jazbinah

bodo postavili pokopališče

Podjetje Marij Devetak z Vrha bo zgradilo pokopališče v Jazbinah. Steverjanska občina bo v to svrhu dala nekaj nad 3 milijone lir, razliko gradbenih stroškov v višini 16 odstotkov pa bo plačala država. Načrt predvideva postavitev zida okoli pokopališča, vhodna vrata ter kapelo.

Rajbelj

V nedeljo 4. t. m. je v Rajblju umrl 64-letni rudarski predelavec v pokoju Anton Valas. Naslednji torek je bil pokopan ob veliki udeležbi prebivalstva. — Preostali žalujočim naše iskreno sožalje.

Tudi nas je obiskalo jesensko deževje. Medtem ko so po Italiji marsikje bili vse prej kot zadovoljni z njim, so ga pa v Rajblju vsi z veseljem pozdravili, ker je

krepko zopet napolnilo jezerski bazen. Letošnje poletje je namreč bilo zelo suho in je naše jezero močno izpraznilo. Narasčal je strah, da bo pozimi v Rajblju primanjkovalo vode, kar bi povzročilo mnogo težav rudniku in prebivalstvu. Sedaj je ta strah, hvala Bogu, mimo.

Sestanek za industrijsko cono

Na goriškem županstvu so se pretekli petek sestali predstavniki ustanov, ki so neposredno zainteresirani na ustanovitvi industrijske cone. Poleg župana so bili navzoči predstavniki goriške in sovedenjske občine, predstavniki pokrajinske uprave in trgovske zbornice ter hranilnice. Župan Gallarotti je prisotne predstavnike obvestil o delu priprav za ustanovitev in

MISIJSKA PRIREDITEV in LOTERIJA ZA MISIJONE

bo v nedeljo 25. oktobra ob 16.30
v dvorani Katoliškega doma

v Gorici

Clani Marijine kongregacije in
skavti bodo uprizorili
misijsko igro

Tri skrivnosti starega Wanga

Igra je vzeta iz časov boksarske
vstaje na Kitajskem. — Vsi prijatelji
misijske igre iskreno vabljeni!

dustrijske cone ter o pristanku IRI na to zamisel.

Industrijska cona bo obsegala področje, ki ga predvidevata urbanistična načrta Gorice in Sovodenj. Določeni odbor bo sestavil osnutek pravilnika. Na sestanku so se še pogovorili o pristojnosti obeh občinskih uprav, goriške in sovedenjske, na podlagi občinske razmejitve.

Nove gradnje v goriški pokrajini

Predsednik IACP Massimo Cellie je prikalzal bodoče načrte za gradnje v naši pokrajini: v Gorici bodo zgradili 128 stanovanj, za katere bodo potrosili 831 milijonov lir. Podnli bodo tri stare hiše v Stražicah, kjer bodo zgradili dve poslopji s 40 stanovanji v skupni vrednosti 121 milijonov lir. V Trziču bodo zgradili 24 stanovanj za 115 milijonov lir, v Ronkah 8 stanovanj za 36 milijonov. Dela bodo oddali na dražbi dne 16. oktobra.

TRŽAŠKE NOVICE

Volilne priprave

Pred dnevi so tržaški republikanci (PRI) zavrnili, sicer zelo vladno, vabilo demokristianov za skupni volilni nastop na pokrajinskih volitvah. Po tej odklonitvi je torej skoraj gotovo, da PRI nastopi samostojno. S kakim uspehom, bodo pokazali volilni izidi. Medtem se v najrazličnejših političnih tajništvi vršijo skrbne priprave za predložitve kandidatnih list.

Ako upoštevamo izide majskih volitev za deželni zbor v naši pokrajini, bi lahko bil pokrajinski svet takole sestavljen: KD 8, KPI 6, PSI 1 (skoro gotovo prof. Medani, ker Pečenko je itak že vaju odstopati), socialdemokrati 2, PLI 2, Slovenska skupnost 1, independentisti prof. Markežiča verjetno tudi 1 in MSI 2 ali 3; za zadnji mandat naj bi se potegovali z večjim ali manjšim uspehom republikanci, ki pa bi si ga seveda lažje izvojevali s po-

močjo morebitnih demokršćanskih ostankov. Toda, kakor zgoraj omenjeno, so ponujeno priliko odklonili, hkrati pa tudi odprli vprašanje večine strank levega centra v bodočem pokrajinskem svetu.

Tako Slovenci jasno vidimo, kako je zelo važno za nas vse, da si izvojujemo lastno zastopstvo na listi SLOVENSKE SKUPNOSTI, ki bo imelo veliko in važno vlogo pri rešitvi najrazličnejših vprašanj, ki se tičejo naše pokrajine. — Zato pogumno na volišče 22. novembra t. l. za zmago lipove vejice!

Bachov pasijon v Trstu

Tržaško koncertno društvo je priredilo prejšnji teden v Verdijevem gledališču dva zelo uspešna koncerta s sodelovanjem mešanega zbora, iz katedrale v Bayreuthu (Zah. Nemčija) in orkestra gledališča Verdi. Na sporedu sta bili dve največji deli J.S. Bacha, Božični oratorij in Pasijon po sv. Janezu. Prvi je bil na sporedu v soboto, drugi pa v ponedeljek zvečer.

Pasijon po sv. Janezu je sicer manj znan od onega po sv. Mateju, vendar je prav tako mogočno in obenem izklesano delo velikega nemškega mojstra. V Pasijonu nastopajo solisti in zbor, ki se menjujejo v koralih, recitativih in arijah. Celotno delo je razdeljeno v dva dela. Vse dejanje pasijonske drame povezuje z evangeljskim tekstom evangelist (tenor). Najlepši deli pasijona so pridržani prav zborovskemu izvajanju. — Mogočen zbor osemdesetih pevcev in simfonični orkester je dovršeno vodil dirigent Viktor Lukas.

Slovenci! Naš vpliv in ugled se po deželnih volitvah vedno bolj uveljavljata. Pojdimo pogumno naprej po tej poti. Pri pokrajinskih volitvah glasujemo za edino slovensko listo — Slovensko skupnost!

Koroška godalna skupina »Veseli študentje« iz Celovca z akademikom Erikom Prunčem v Bazovici na dan otvoritve Slomškovega doma

Zahvala Slomškovega doma

V imenu odbora Slomškovega doma, v imenu vseh Bazovcev, ki so se veselili lepega uspeha nedeljske slovesnosti, se podpisani iskreno zahvaljuje za sodelovanje pri uspehi otvoritvi Slomškovega doma izvoljenima predstavnikoma Slovencev na Tržaškem, deželnemu poslancu dr. Jožetu Škerku in občinskemu svetovavcu dr. Teofilu Simiču, ki sta s svojo navzočnostjo pokazala, da stojita rarno ob rami z našim ljudstvom in našo mladino. Slovenski prosveti, folklori in dramski skupini Slovenskega kluba iz Trsta, Zvezi cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem, koroški godalni skupini »Veseli študentje« iz Celovca, vsem malim in velikim bazoviškim sodelavcem, vsem darovavcem za srečolov. Naj dobri Bog po priprošnji božjega služabnika A.M. Slomška nakloni vsem vse dobro!

Marijan Živic, župnik

Sv. Ivan

Z oktobrom smo tudi pri nas pričeli novo šolsko leto na naši osnovni šoli. Število učencev in učenk se je malenkostno povečalo. Na šoli jih je sedaj 53. Tako smo letos ohranili vseh pet razredov. Šolsko sv. mašo smo imeli 1. oktobra. Med sv. mašo so otroci prepevali, in sicer po novih liturgičnih predpisih: vse pesmi so odgovarjale vsebini liturgičnih tekstov. Pri glavnih delih so otroci molili kratko besedilo, ki je odgovarjalo tistim mašnim delom.

Učiteljstvo se je precej spremenilo. Odhajajočim želimo mnogo uspeha na novih mestih s hvalečnostjo za njihovo dosedanje delo na naši šoli, novim pa voščimo, da bi se pri nas dobro imeli in uspešno delovali.

Letos nas je zapustila tajnica gđ. Justa Bizjakova, ki je poučevala na tej šoli vsa povojna leta in odhaja sedaj v zaslužni pokoj. Našim otrokom je posvetila vso svojo ljubezen in vse svoje moči. Skrbela ni samo za pouk, temveč tudi za to, da bi se šola uspešno razvijala. Preteklo sredo ji je učiteljstvo našega didaktičnega ravnanjstva priredilo poslovljni večer, na katerem so se od nje poslovili tudi zastopniki otrok. Tudi starši učencev in učenk, ki so se v teh devetnajstih letih vstrelili na tukajšnji slovenski šoli, se ji toplo zahvaljujejo za njeno požrtvovalno delo med našo mladino ter ji želijo, da bi v sreči in zdravju dolgo uživala zaslužni pokoj.

Dve novici iz Sosljana

Po dolgi prizadevanjih je pokrajinski upravni odbor pred dnevi odobril sklep devinsko-nabrežinskega občinskega sveta iz preteklega leta o otvoritvi slovenskega otroškega vrtca v Sosljanu. Tako se srečno zaključuje dolgotrajno prizadevanje naših slovenskih ljudi po lastnem vrtcu na svoji rodni zemlji.

Skoro istočasno je prišla v javnost vest o oddaji nadaljnjih 158 stanovanj istrskim italijanskim beguncem prav v Sosljanu, na tej prelepi naši slovenski zemlji ob Adriji. Naš dobri, a ponosni kraški človek se upravičeno zopet vprašuje, ali so odgovorni krogi pravilno ravnali, ko so ga tako rekoč spodili in razlastili z rodne grude?

Sence nad tržaško luko

Ze več časa se pri nas v Trstu govori o povišanju prevoznih tarif tržaškega pristanišča. Sedaj pa, kakor izgleda, bo s 1. novembrom t. l. zadeva postala zopet aktualna. Poviški se bodo skoro gotovo izvajali v višini 7%. Zopet bo uporabljene polno tiskarskega črnila pri ugotavljanju, kdo je temu kriv. Eno pa vsekakor drži in je vsakemu treznemu opazovalcu jasno: ali bo tako lažje naš Trst tekmoval s Hamburgom in z Reko? — Skromno mislimo, da ne!

FILM

»Italiani brava gente«

Začela se je nova filmska sezona. Prvi film, ki smo ga gledali v novi sezoni, je »Italiani brava gente«, italijansko-ruska produkcija. V filmu nastopajo italijanski in ruski igravci. Režiral ga je Giuseppe De Santis.

V zadnjih letih smo lahko gledali mnogo filmov, ki so obravnavali problem vojne, bodisi da so prikazovali življenje in hiranje v koncentracijskih taboriščih, bodisi uporniško gibanje v raznih deželah ali bitke na bojnih poljih.

In vendar je ta film, čeprav prav tako obravnava problem vojne, nekaj novega: prikazuje skupino italijanskih vojakov na ruskih bojiščih. Film je ob svojem predvajanju zbudil ostre polemike, češ da prikazuje v popolnoma napačni luči italijansko vojsko in da so nekatere zgodbe enostavno izmišljene. Koliko odgovarja to resnici, nam ni znano, zato se na tem mestu ne bomo spuščali v obravnavanje teh trditvev.

Če pa vzamemo film s tehničnega stališča, torej kot izključno filmsko delo, moramo priznati, da je neoporečen. Nekateri prizori, kot na pr.: na polju sončnic, dosega umetniško stopnjo. Tudi množični prizori so mojstrsko dovršeni. Pozna se sodelovanje tehnikov, saj je ruski kino za take prizore skoro neprekosljiv. Najbolj pretresljiva stran filma je umikanje italijanskih in nemških vojakov z ruske fronte.

Igravci so z občutkom podali svoje vloge; posebno pa prihaja do izraza Raffaele Pisu, ki smo ga doslej lahko gledali samo po televiziji in ki nas je s svojo igro v tem filmu nadvse prijetno presenetil. V gotovih trenutkih spominja malo na Alberta Sordija. Njegova igra narašča skozi ves film in doseže višek na koncu, ko se vojak z vso silo bori za življenje v hudi ruski zimi, kateri pa nazadnje podleže. Prav tako je treba omeniti odlično glasbeno spremljavo, ki daje nekaterim prizorom melanholično noto.

Res škoda, da spremljajo ta film, ki je drugače na tako visoki umetniški stopnji, ostre kritike in polemike.

Film je primeren za odrasle.

Mira

Ni na razpolago »ateističnih« krst

Bolgarski časopis »Rabotničesko delo« protestira, da noče v kraju Karnobat socialistična mizarska delavnica izdelovati »ateističnih« krst, to je takih krst, ki bi bile brez verskih znakov ter okrašene s srpom in kladivom. Tako morajo vsi člani partije v primerih pokopa kupovati krste v pravoslavni mizarski delavnici, ki so polne verskih simbolov: križev, angelov in svetih podob.

OBVESTILA

MLADINSKI DOM SLOMSEK v Bazovici javlja številke nedeljske loterije: 1. nagrada (omarica): 1184, 2. (električna pečka): 1115, 3. (jedilni pribor): 1796, 4. (ročna ženska ura): 1613, 5. (sušilnik za lase - Fem): 1578, 6. (budilka): 1836, 7. (torta): 1717, 8. (Marijina podoba): 1898, 9. (torta): 1309, 10. (servis kozarcev): 1315. — Srečni igravci naj se javijo po telefonu MI. doma: 226117.

IZSLA je prva številka XIX. letnika mladinskega lista »Pastirček« z zelo privlačno vsebino. Cena posamezni številki 100 lir, celoletna naročnina 800 lir. Tekom leta bo izšlo 8 števk. — Prva številka veliko poroča o taborjenju naših skatov in skavtinj v času počitnic. Tudi Lurdu in slovenskemu romanju v Lurd preteklo poletje je posvečenih več strani. Pri tem romanju so naši skavti in skavtinje aktivno sodelovali.

MARIJINA DRUŽBA v ulici Risorta 3 vabi na misijonsko nedeljo, 18. oktobra ob 5.30 popoldne, na zanimivo igro: »In Bog je hodil po ruševinah«.

NA MISIJONSKO NEDELJO 18. oktobra bo v Gorici na Travniku ura češčenja za misijone od 15. do 16. ure. — Pridigal bo g. gvardijan s Kostanjevice.

ROMANJE k Materi božji v Motta di Livenza priredi Apostolstvo molitve v Gorici na praznik Kristusa Kralja dne 25. t. m. kot zaključek letošnjih romanj. — Pri glasiti se je treba pri fotografu g. Klein-dienstu na Travniku.

Radio Trst A

Spored od 18. do 24. oktobra 1964

Nedelja: 9.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prens sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: Zogica-marogica. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmeki tedna v naši deželi. Urednika: Mitja Volčič in Dušan Cerne. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.00 Znanj pevci: Mina in Henry Salvador. — 15.45 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: Zbor »Costanza e Concordia« iz Rude. — 18.00 Kino, včeraj in danes. Urednik: Sergij Vesel. — 20.30 Iz slovenske folklorne: Niko Kuret: »Pratika za drugo polovico oktobra«.

Ponedeljek: 11.45 Beneški motivi. — 18.30 Naši mladi solisti. — 20.30 Giacomo Puccini: »Gianni Schicchia«, opera v enem dejanju.

Torek: 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.30 Sodobna glasba. Simfonični orkester zagrebške radiotelevizije. — 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.30 Slovenske novle 19. stoletja: Janez Mencinger: »Zgubljeni, pa spet najdeni sin«. — 21.55 Koncertisti naše dežele: Klavirski duo Franco Agostini in Giuliana Gulli.

Sreda: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci. — 12.15 Brali smo za vas. — 13.30 Prijetna srečanja, izbor motivov in izvajavcev. — 18.30 Iz programske glasbe. — 19.15 Slovensko gledališče na Tržaškem: Adrijan Rustja in Rado Nakrst: (4) »Med dvema vojnama«. — 29.30 Simfonični koncert Orkestra gledališča Verdi.

Cetrtek: 12.15 Zgodovinske zanimivosti. — 18.30 Kantata in oratoriji. — 19.15 Sirmo obzorja: Tradicionalne dejavnosti tržaškega gospodarstva: (1) »Plovne družbe«, pripravil dr. Vladimir Turina. — 20.30 »Adelchi«, tragedija v petih dejanjih.

Petek: 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.30 Jugoslovanski solisti. — 19.15 Poglavja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (1) »Nevo kulturno obdobje: romantika«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. Urednik: Egidij Vršaj. — 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30) Obletnica meseca: Rado Bednarik: »Janez Svetokriški, ob 250. obletnici smrti«.

Sobota: 11.45 Italijanski akvarel. — 12.15 Znanj sodobniki. — 15.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste. — 15.30 »Bežno srečanje«, radijska igra, ki jo je napisal Aleksander Marodič. — 17.20 II. Vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.30 Glasbena oddaja za mladino (Dušan Jakomin). — 19.15 Družinski obzorik. Urednik Ivan Theuerschuh. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane, ki ga vodi Ljode Lebič. — 22.00 Veliki tuji simfonični orkestri. Orkester dunajske filharmonije.

Najbolje je poznal sv. pismo

Tretji mednarodni natečaj o poznanju sv. pisma so zaključili v Jeruzalemu. Zmagal je prvokrat tujec, in sicer Avstralec Michell Gracham. Izraelski dijak, 24-letni Krasjanski, je dobil drugo nagrado. Tečaja so se udeležili delegati iz nad dvajset dežel.

DAROV

Za Slomškov dom v Bazovici: Iz Bazovice: Frančiška Racman 5.000; N. N. 5.000; Ivana Križmančič 2.000; N. N. 900; N. N. 2.000; Marija Križmančič ob poroki 10.000, svatje ob isti poroki 10.000; N. N. 10.000; N. N. 5.000; Julija Križmančič 5.000; Marija Ražen 3.000; Zora Presl 10.000; Ida Grgič 5.000 lir. — Iz Gropade: N. N. 3.000; Angela Mužina namesto cvetja za pok. Ano Kralj 2.000; Aleksander Mužina 5.000; Vilma Grgič ob poroki 7.500 lir. — Iz Padrič: Karel Grgič 10.000 lir. — Iz Trsta: N. N. 5.000; Franc Vončina 2.000; Anton Gašperčič 5.000; Marija Glavič 1.000 lir. — Z Opčin: N. N. 5.000; duhovnik Anton Jerman iz St. Paula pri Bocnu 5.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. 10.000; N. N. 10.000; O.F.T. 30.000; Mar. družba 12.000; N. N. 5.000 lir. — Vsem darovavcem Bog plačaj!

Za Zavod sv. Družine: G. Rojce namesto cvetja na grob prerano umrlega očeta Andreja 15.000; B. L. 5.000 lir. — Standrež: v denarju 26.500, 4,5 stotov krompirja in 160 kg koruze v storžih. — Vsem blagim dobrotnikom se iskreno zahvaljujemo. Naj vsem dobri Bog tisočero poveri! Pokojnim pa naj da večni pokoj.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, več 79% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Folklorna skupina Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta